

„Sári csönd“.

Budapest, december 14.

A jubileumok ranglétrája még kissé szegényes. Van ezüstjubileum, aranyjubileum, gyémántjubileum. Már a száz esztendő Kohinor-jubileumát rendszeren csak a halhatatlanok szobrai látják. Az újabb időben gazdagodott a ranglétra a Fedák Sári-jubileummal, amennyiben ez az éneklő ballarina kétszázszor is eltáncolt már egy-egy operettet. De ha azt akarná a világ megünnepelni, hogy Polónyi Géza hányadszor ültette fel az egész ellenzéket, hát annak nem tudna nevet adni. Az már jubileumi világrekord.

Az éjjel megint felültette ugyanis az ellenzéket.

Az első hajnali órában Polónyi Géza lélekzavarába rontott be az ellenzék éjjeli menedékhelyére. Csak egy pár álmos alak lézengett a tanyán, de azokra nyomban ráijesztett. Verejtékes homlokát letörülve, Polónyi Géza felmutatott egy levelet, persze anonim levelet.

— Itt van, nézzétek, értesítést kaptam, hogy a kormány holnap reggel hét órára hívja össze az ülést. A plakátokat már nyomják az Athenaeumban. Értesültek róla, hogy mi nyolc órák gyülekezünk s most azt eszelték ki, hogy mire mi a Házba érkezünk, Perczel Dezső regény felolvastatta a királyi kéziratot s a következő ülés napirendjét is elfogadtatta. Az egész ellenzéki tábor alszik — föltétlenül lefőznek bennünket, ha résen nem leszünk.

Nosza lóra, konflira, fiakkerre, üveges hintóba! Kinek milyen alkalmatosság jut. Legelső álmából is föl kell verni vezért, káplárt, közlegényt. Mindenkinek magára kell vállalnia legalább tíz ember felköltését. Lakáson, kávéházban, mulatóhelyeken keresni és kutatni kell a legénységet, de össze kell hozni az egész tábor, hogy reggeli öt vagy hat órára be lehessen menni a márványpalotába, elfoglalni az őrhelyeket. Mert ha megesis az ellenzéken az a csufság, hogy a többég lefőzheti, akkor országos nevétségbe fullad a tegnapi nagy siker minden dicséte.

Az izgatott Polónyi szerencsésen átszármasztotta izgatottságát az ellenzéki éjjeli menedékhely lakóira s egyszerre huszonkét kosi vitte szét a haza ébresztőit a főváros összes kerületeibe. Fölvérték az ébresztők az egész alvó

fővárost. Hajnali két órák kopogtattak gróf Apponyi Albertnél, báró Bánffy Dezsőnél, Kossuth Ferencnél, Rakovszky Istvánnál, gróf Zichy Aladárnál. Fel kurucok! Lóra! Veszélyben a taktika! Más hírnökök kocogtak a kisebb sarzsik ablakain. Bujítottok ki az ágyból, mert vége a hazának! Polónyi megtudta, hogy a többség öt vagy hat órák akar már ülést tartani. Ismét mások bejárták a kávéházakat és mulatóhelyeket, hogy sör mellől, kártya mellől, bármi mellől elszólítsák a sikerült rombolás után dárídót ülő közlegényeket. Fel, fel, ahányan vagytok, az új-párt helyiségeibe! Gyertek, gyülekezzetek kurucok!

S hajnali három órák szállingózni kezdtek az álmos, kiséő gyűrött emberek az új-párt helyiségeiben. Mind káromkodott, de mind eljött.

— Ki hivat? Mért hivat?

— Polónyi megtudta, hogy gyalázatos esiny készül.

— Mi az a csiny?

— Reggel hat órára van összehívva az ülés.

A vezérek a fejüket csóválták.

— Örtobaság! Nem lehet hat órára ülést összehívni. Minden alapszabály tiltja. Ezt még a lex Daniel alapján se teheti Tisza. Polónyi megint rémeket lát.

Mások viszont csóválták a fejüket.

— Tiszáról a legnagyobb képtelenséget is el kell hinni. Az ördög sohasem alszik.

— Hát az ördög talán bírja, hogy sohse aludjék, de mi nem vagyunk ördögök, hanem ellenkezőleg, álmosak. Olyan munka után, amelyet mi végeztünk, ránk fér egy kis becsületes pihenés.

Zugolódtak, nyujtózkoztak, ásitoztak, szidták Polónyit, Tiszát, az ördögöt és az angyalokat, de azért valamennyien összegyűltek és együtt is maradtak. Az egész szövetség ellenzék átvirrasztotta az éjszakát, várva a hajnali órát, mikor bevonulhat a parlamenti palotába s elfoglalhatja a legfontosabb őrhelyeket. Erre már csak el kellett magát szánnia, ha egyszer belemet a Polónyi Géza utcájába. Pedig igazában senki se hitt a Polónyi rémlátásában és mindenki meg volt róla győződve, hogy az egész tábor felült Polónyinak.

Valaki aztán megvizsgáltta a tábor.

— Híezen csak két eshetőség van. Vagy

igaz, amit Polónyi mond, vagy nem igaz. Ha igaz, akkor megakadályozzuk, hogy Tisza lefőzzön bennünket. Ha meg nem igaz, akkor holnap azt mondhatjuk, hogy készült ugyan a csinyre, de le kellett róla mondania, mert résen voltunk. Ha tehát hazug is a mag, melvett Polónyi elvett, virradóra kihajt, terebélyes fává növi ki magát s árnyékából vigan hirdethetjük, hogy megint megakadályoztuk Tiszának egy esinytevést.

Ebben aztán megnyugodtak.

Hajnali félhat órák váratlan előkelő vendég érkezett a virrasztó táborba: — gróf Andrássy Gyula. Valami buzgó Polónyi-hírnököt is fölvette álmából s bár meg volt róla g. ö. zödvé, hogy a hajnali ülésről szóló hír éretlen legenda, arra a híres mégis csak kimozdult otthonából, hogy az egész szövetség ellenzék virrasztva várja a parlamenti palota kapunyitását. Gróf Andrássy Gyula tehát elhajtotta az új-párt klubhelyisége elé s ráköszöntötte a táborra a jó reggelt.

A vezérek aztán visszavonultak tanácskozásra s abban állapodtak meg, hogy telefonon felszólítják a képviselőház portását, nyissa meg a kapukat, mert az ellenzék azonnal be megy a Házba. A portás még aludt, de hosszas telefonozásra fölkeltek s a vele való beszélgetés után gróf Andrássy Gyula tanácsára abban állapodtak meg, hogy az egész tábor azonnal bevonul a képviselőházba, ahol meggyőződést szerez róla, van-e valami a Polónyi híresztelésében, vagy sem s aztán aszerint maradnak vagy térnek még egy-két órai pihenőre.

Diktum-faktum, kocsiba vetették magukat s hajnali ködben, álmosan és dideregve elhajtattak a képviselőházba, kibujtak télikabátjaikból s fölsiettek az emeleti folyosóra, melyek akkor természetesen még sötétek és kihaltak voltak. Az ellenzéki tábor elszédelt az üres Házban, átkutatta a tanácstermet, a miniszteri szobákat, az olvasószobát, minden zugot — persze egy árva lelket se talált. Még a teremzőgök se voltak benn. De még mindig nem akartak megnyugodni. Fullajtárokat küldtek mindenfelé, hogy a hirdető-oszlopokon keressék meg a Ház plakátját, ki vannak-e már ragasztva s hány órára hirdetik az ülést? A fullajtárok hat óráig egyetlen plakátot se találtak, de hat óra után végre elfogtak egy plakátragasztót, aki akkor érkezett a Szabadság-

TARCA

A mennyei baleset.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —
Írta: Pakots József.

Az Uristen egy napon kiejtette kezéből jogarát. A jogar leesett a földre s megtalálta egy napszámos. A napszámos szegény ember volt, Jánosnak hívták. Csufszáju, részeges fráter volt s magáról büszkén mondotta:

— János, mindenki János, még az Isten is János!

A csufszáju napszámos nem is sejtette, hogy egy mennyei baleset révén csakugyan közel jutott az Istenhez. Birtokába került a gondviselés jogara, amelynek egy subintására világok omlanak össze és új világok kelnek életre. A tudatlan ember az Uristen jogarával egy kissé támoelvogva ment haza s miután éppen jókedvében volt, végigverte az utcán talált jogarral a családját. A feleségét, a két fiút és a leányát. János hasonló testi fenyeitében mások is részécsitette a hozzátartozóit, de néhány kék fölten kívül egyéb bajt sohasem okozott az ilyen család igazságszolgáltatás. Most azonban az egész család belehalt a verésbe. De hisz ez természetes is, mert akire a gondviselés jogara lesújt, az menten megsemmisül.

Jánost, mint családjának gyilkosát, kiirtóját elfogták és felakasztották. A jogar, anelyket János rémületében, mikor családját meghalni látta, eldobott magától, nem került a bünjelek közé, hanem a mezőre jutott. János ugyanis kint lakott a város szélén a legutolsó házban s azon túl széles, hosszú mező terült el.

Másnap reggel katonák gyakorlatoztak a mezőn. Eppen nagy parádé volt s a gyakorlatozó végignézte a császárt is. Valahogy úgy esett, hogy a császár lova megbotlott a jogarban s erre a népek ura bosszusan hajolt le nyergéből, hogy lássa, mi okozta az akadályt. Meglátta a jogart és intett a szárnysegédének, hogy vegye föl azt a fadarabot. A szárnysegéd fölvette és hódolattal átnyujtotta urnának.

A császár böles ember volt. A jogaron azonnal észrevette, hogy az nem mindennapi lelet. Különös volt a formája, a császár mindjárt meg is állapította magában, hogy az valami ókori maradvány lehet. Aztán valami különöset, rendkívülit talált abban, hogy ime ő, a császár, akinek jelvénye a jogar, éppen ilyenre akadt, s miután az uralkodók azt vallják magukról, hogy ők Isten kegyelméből valók, akik a gondviselés akaratából kormányoznak a földön, ebben a véletlen leletben a gondviselés figyelmeztetését látta és a jogart megtartotta magának.

Ugy esett a dolog, hogy a császár éppen nagy elhatározás előtt állott. Messze idegen földről lakott egy nép, amelynek létezéséről addig nem

tudott senki. Ez a nép műveletlen, vad volt, de a föld, amelyen lakott, aranyat termelt. A császár azon tündökött, hogy ne rontson-e be katonáival ez idegen földre és letiporva, megsemmisítve mindenkit, aki ellenáll, ne szerezze-e meg magának az aranytermő országot.

A mezőn talált jogarban a sors utmutatását látta a császár és megindította a háborút. Hadseregével betört az idegen földre, vérbe árasztotta az egész országot. A háborút maga vezette s amerre jogara lesújtott, milliók és milliók pusztultak el. Halálhörgés és siralom lett az egész aranytermő föld. Es mindezt az Isten jogara okozta.

Az Uristen éppen ekkor vette észre, hogy hiányzik a jogara. Igaz, hogy egy esztendő is elmúlt azóta, hogy a jogar lehullott az égből, de mi egy esztendő fent, az örökkévalóságban? Még egy rövidke pillanat sem.

Az Uristen lenézett a földre s mikor látta a sok pusztulást, amit a jogara révén az emberek okoztak, bosszusan mondta:

— Ime mily bajokat csinál az isteni hatalom az emberek kezében! Menjen le valamelyik angyalom és hozza fel a jogaramat!

A parancsra azonnal lerepült egy szárnyas angyal a földre. Az angyal szép, csillag-szemű nő volt. Mielőtt az égre jutott volna, lent állt a földön. Tiszta, szent életet élt s mikor meghalt, föl szállott az égi szférák közé. Most, hogy visszakerült a földre, előfoták az enlékek. A

térre. Jó pénzért elvettek tőle egy plakátot és futottak vele lélekzszakadva a Házbá.

Ott a vezérek megnézték a plakátot.

Az ülés tíz órára volt hirdetve. Mint rendszeren. Semmi trükk. Polónyi Gézának sikerült az egész ellenzékét beugratni.

— Ezt jól csináltad Géza! — gunyolódta vele.

— Megtudták a zsványok, hogy résen vagyunk a takarodót fuvattak! — mentegetőzött Polónyi.

Kinevették.

— Hiszen ezt a plakátot nyomdába kellett adni, szedni és nyomni kellett, ezt nem csinálhatták az utolsó pillanatban. Ki volt ez már így nyomva az este s felültettek, aztán te is felültetted bennünket, Géza.

Egy kicsit szégyenkeztek a felülésen, de hamar belemegodtak. Legalább most már benn vannak a Házban s mindenesetre megélték a szabadelvűpárt tagjait. Meglepetés most már nem érheti őket. Hogy átvirrasztották az éjszakát? Baj is az. Virrasztották őket már máskor is. És elvégre még csak hat óra. Még aludni is lehet — turnsokban. Gróf Andrássy Gyula hazahajtatott, a többi vezérek is észleltek egy kis pihenésre, a tábor pedig, hát a tábor úgy tett, mint a Bánk bán összeküvői: az egyik ebben a sarokban, a másik a divánon, a harmadik egy fülkében, mindenik elhelyezkedett valahol és miután egymásnak jó éjszakát kívántak, szépen behunyták a szemüket és — aludtak . . .

*

Nem lehet sokáig aludni. A kiszemelt örök a nagy térre néző ablakokon keresztül megfigyelték, hogy a rendőrség — lovas és gyalogos — megszállja a parlament környékét. A beburkolt Andrássy-szobor alján, a villamos utványában és a közönségnek fenntartott kapuk körül csak úgy hemzsegett a sok rendőr. A lovasok is gyalog álltak, minden egyes ember lova zablóját fogva. De mindég többen vonultak fel s a végén elzárták a térre vezető összes utcatorlatokat.

Az alvó ellenzékkel azzal a hírrel költögettek:

— Talpra kurucok! Nagy dolgok esnek itt ma, tele van már az egész világ rendőrökkel!

Egyszerre talpon termett az egész tá-

földi kör ereje összeszorította szívét s észébe jutott az a sok-sok földi gyönyör, amiket valamikor, emberi életben eldobott magától. Valami szokatlan, lázas vágy fogta el. Elhi úgy, mint ezek az emberek itt lenni, szabadulni az örökkévalóság szelid egyhangúságából, érezni nagy szenvedélyeket, édes, vad, gyötrő indulatokat, forró földi szerelmet.

S hogy kezébe került a gondviselés jogára, úgy érezte, hogy mindenre van hatalma. Csak akarnia kell és az övé minden. És kinyújtotta a jogart s megérintette vele a férfiak szívét. Romlás, pusztulás támadt a nyomában. A véglegényt elrabolta menyasszonyától, a férjét kiszakította hitvese karjai közül, szétrombolta a családi szentéleket békéjét, angyalból szerető szívek ürdöge lett.

És hiába volt azután minden. Az Uristen egymásután küldte le angyalait, egyik sem tért vissza közülük a joggal. S a jogar még ma is itt hányódik az emberek között, egyszer egyik, máskor másik ember kezén fordul meg. Az a menyői baleset, amely a világ teremtesekor esett meg, amikor a hetedik napon az Isten leejtette jogarát s vele az a gyagya lehellet léleknek hatalmat adott, a földre íme a pusztulások áradatát zúdította.

bor. A folyosókon akkor már kigyultak a vilamos körtek. A szabadelvűpárt bejárójánál feltűnt a háznyagi alakja. A főrendiházból hozatta át a miniszteri székeket, de aztán, úgy látszik, valami üzenetet kapott, mert visszavittette. Gyanakodva nézték mindezt az ellenzékiek.

Egyikük megkérdezte a székvivő szolgától:

— Hová viszi?

— A kupolacsarnokba.

Ez újabb gyanut ébresztett az ellenzékben. Mért vitetik a miniszteri székeket a kupolacsarnokba? Talán ott akarják az ülést megtartatni? Mégis lesz valami trükk? A végén abban nyugodtak meg, hogy hiszen akárhol legyen is az ülés, ők is csak ott lesznek majd. A kupolacsarnokban még úgy se törték észre semmit.

Később azon akadtak meg, hogy a háznagy becsukta az ülésterem jobboldali ajtaját.

— Micsoda dolog ez?

— Nem kell már a nyilvánosság!

— Csak a darabontoknak fogják az ajtót megnyitni?

Csádvossy végignézett az akadékoskodókon és szó nélkül megnyitotta az ajtót. Azon-
tul nem is rendelkezett, mert hiszen bármit csinált volna, az ellenzék minden kákan talált volna eszmét. Talált is ez talán a megállapodáshoz, hogy lehetőleg semmi se változzék a teremben a tegnapi rombolás után. Hadd lássa a mai közönség is, hogy mi játszódott le tegnap a magyar parlamentben. S alig is változtattak valamit az ülésteremben, csak éppen a romokat hordatták ki az éjjel s az elbűki dobogóra tettek egy sárgabőrkarosszékot. A dobogó azonban meztelenül, karfa nélkül állott ma is, miniszteri padok, bírószékek sehol sem voltak, üres maradt az egész völgy. Éppen csak az asztalt hozta rendbe az asztalos. A Ház asztala ne hiányozzék.

Már lassankint világosodott. A Duna felől tejszínű világosság szűrődött be a folyosókra s kerekedett némi életlenség. Beszállingóztak azok az ellenzékiek is, akiket éjjel nem lehetett felhajszolni s akik most pihenten, de riasztó hírekkel siettek a t. Házbá.

— A Valero-kaszárnyában készenlétben áll a katonaság!

— Megtudtuk, hogy Perczel Dezsőt az összes darabontok fogják bevezetni a terembe s míg a darabontok a mi embereinkkel viaskodnak, az alatt Perczel Dezső felolvasatja a királyi kéziratot és elintéztet mindent, amire a kormánynak szüksége van.

Támadt nagy riadalom.

— Menjünk be a terembe. Foglaljunk el minden emelvényt!

S az egész ellenzék bevonult a kopár ülésterembe. A rendezők elsősorban az elnöki dobogó megszállása iránt rendelkeztek, de itt egy kis ellentállásra találtak. Előre megfontolt szándékkal egyszerűen verekedésbe indulni nem igen akartak a közlegények. Ami tegnap történt, az más. Az spontán dulakodás volt. De darabontokkal verekedni, tudva, hogy a verekedés elmaradhatatlan, nem képviselőknök való szerep. Kijelentették tehát, hogy elfoglalják az elnöki dobogót, de csak úgy, ha az egész ellenzék folmegy.

A végén aztán felváltott őrőségben állapodtak meg.

Az első örök voltak: Miksa Imre, Gabányi Miklós, Kapotsffy Jenő, Lovász Márton, Pozsgay Miklós, Olay Lajos, Szlaha István, Eitner Zsigmond, Kállay Lipót, Okolicsányi László és báró Kaas Ivor.

A tábor elfoglalta a völgy egész baloldalt. Apponyi, Bánffy és Rakovszky külön-külön csoportoknak magyarázta a várható eseményeket. Papp Zoltán megmutatta azt a tórt, melyet magával hozott, hogy esetleges dulakodásokban védelmi fegyvere legyen. Többen zsebküvre ütöttek, ahol revolvert rejtettek el minden eshetőségre. Egyáltalán mindenki fegyverről, verekedésről, vérről beszélt.

Csak báró Kaas Ivor nem szól semmit.

Fanatikus daccal, egyedül, elszántan odaült közvetlenül a jobboldali ajtóhoz, ahol — ha jön — Perczelnek érkeznie kell. Megesküdött, hogy Perczel nem fog elmökölni, tehát állja az esküjét. *Durch diese hohle Gasse muss er kommen!*

Kilenc óra után híre kelt, hogy most vonul fel a szabadelvűpárt . . .

*

Jóval kilenc óra előtt gyülekeztek a miniszterelnök hívei. Megjött, aki nem beteg, nem béna, mind. Voltak vagy kétszázhuszan. Maga a miniszterelnök pontban kilenc órakor érkezett kocsein s azonnal sorakoztak a hívek, hogy tömött rendekben felvonulnak a parlamentbe.

Tisza és Nyiri állta a menet élére.

Lukács és Mikszáth zárták be a sort.

És haladtak esőndben, nyugodtan beszélgetve. Utközben egy-egy fordulónál csoportba verődött a nép és lelkesen éljenzte a miniszterelnököt. Tisza lassan megemelte a kalapját. Mésutt a villanyosról egy pár fiatal ember abugot kiáltott. Legfőleg Gajári Géza reagált.

— Bajszkötőt és zsebkendőt a gyerkőcöknek!

Máskülönbben rokonszenves ovációk között ért fel a menet a képviselőházba s mindjárt el is széledt a folyosón . . .

*

Háromnegyed tízre. Az elnöki dobogón ellenzéki őrőség. A jobboldali ajtóban egymaga Kaas Ivor. A baloldalt egészen elöntötte a szövetkezett ellenzék.

Egyszerre nagy mozgás támadt.

Gróf Andrássy Tivadar besietett a terembe s főkeresvén gróf Apponyi Albertet, értesítette, hogy a különböző híresztelésekből egy ezó sem igaz és a mai ülésben Jakabffy Imre fog elnökölni.

Apponyi nyomban szólta Rakovszkyknak, aki felkiáltott a dobogóra az őrőséghez:

— Lejöhettek! Perczel nem elnököl! Jakabffy fog elnökölni!

A meglepetés moraja zugott el az ellenzék fölött. A dobogón az őrőség egy pillanatig habozott. Aztán Papp Zoltán lekiáltott:

— Nem hiszünk nekik! Itt maradunk, míg Jakabffy fel nem jött.

Látható volt, hogy gróf Andrássy Tivadar és gróf Andrássy Sándor egy kis idegenkedéssel hallgatja az őrőségnek ezt a választát. Hervesen geszikulálva magyaráztak a völgyben s ekkor Kubik Béla felkiáltott:

— Nyugodtan lejöhettek. Andrássy Tivadar garantálja, hogy Perczel nem elnököl.

Az őrőség még ekkor is habozott.

— És darabontok lesznek-e vagy nem lesznek? — kérdezték.

Andrássy Tivadar csak azt ismételte:

— Perczel nem elnököl!

Az ellenzéki vezérek most már közbevetették magukat s két perc múlva az elnöki dobogó üres volt. Az őrőség levonult. Kaas Ivor is elhúzódott posztjáról.

S aztán felsietett a dobogóra az első hivatalos személyiség: Daróczy Aladár jegyző. Ugyanakkor

kor a másik oldalon adott jelle fölmentek az ellenzéki jegyzők is: *Rákosi Viktor, Sturmman György, Kovács Pál.* Csak Perczelrel nem akarnak hivatalnokodni. Jakabffyval igen.

Az új ökon beállnak a jobbmező népe.

Most már egyelőre minden rendben van, nincs tehát akadály, hogy a többség is bejöhessen. Egyszerre megtelik a jobb félkarój is. Bevonulnak a miniszterek, élükön *Tisza István.* De nincs miniszteri szék, miniszteri asztal. Elhelyezkednek tehát az első sorban. *Tisza István, Khuen-Héderváry, Lukács* a rendes helyeik mögött, de a padsorban. Tovább *Nyíri Sándor, Berzeviczy Albert, Tallián Béla, Hieronymi Károly* szintén a rendes helyeik mögött. De itt már tarka a sor, mert a miniszterek között ülnek gróf *Apponyi Gyula* és *Erdély Sándor.* *Csek Ervin* horvát miniszter a néppártba szorulna, hát inkább küll a második sorba.

Telik az időből, hogy mindezt jól megfigyelhessék, mert noha mindenki helyén van már, az elnök még késik.

S ekkor az ellenzéki vezérek halkán kiadják a jelszót:

— Pszt! Siri csönd. Mikor bejön Jakabffy, siri csönd. Mikor felolvassák a királyi kéziratot, siri csönd. Mikor a napirendi indítvány jön, siri csönd. Mindig és mindennél siri csönd.

S van siri csönd . . .

*

Pontban tíz az óra. Jakabffy Imre al-elnök felsiet a dobogóra. Megnyitja az ülést. Átadja a szót a miniszterelnöknek. *Tisza* röviden jelenti, hogy királyi kézirat érkezett hozzá. Egy teremőr a kéziratot felviszi az elnökhöz. Az olló csattog. Jakabffy kivessi a levelet és átadja a jegyzőnek. Daróczy felolvassa.

Siri csönd.

Jakabffy indítványozza, hogy a *holnap délelőtt tíz órakor* tartandó ülésben válasza meg a Ház alelnökeit, házelnökét, jegyzőit, bizottságait. *Rakovszky* figyel: *nincs-e a bizottságok közt csempészve a huszonegyes bizottság?* *Nincs.*

Siri csönd.

Az elnök felolvastatja a mai ülés jegyzőkönyvét. Hitelesített. Átküldi a főrendiháznak. Bezárja az ülést.

Siri csönd.

*

!Öt percig tartott az egész. Aztán vége volt az ülésnek s a képviselők kihuzódtak a folyosóra. Még ott se ujjongott az ellenzék a maga diadalán. Csak szorongatták egymás kezét és ragyogott mindeniknek az arca.

— Perczel beteg . . . Hahaha . . .

— Ez az erős kéz . . . Hahaha . . .

Nagyon boldog volt ma az ellenzék. De csodálatosképpen nyugodt maradt a szabadelpvű párt is. Egyáltalán nem skart levertnek látszani. A jókedvű miniszterelnököt jókedvűen kísérte a miniszteri sobágy.

Ez a mai ülés krónikája.

A főrendiház ülése.

A főrendiház ma délután négy órakor gróf *Csáky Albin* elnöklése alatt ülést tartott, melyen *Tallián Béla* földmivéleletügyi miniszter kivételével az összes miniszterek megjelentek. Gróf *Csáky Albin* megnyitván az ülést, a jegyzőkönyv vezetésére *hátré Adácsnky* Bélát kérte föl, majd jelentette, hogy a főrendiházhoz királyi kézirat érkezett, melyet a jegyzőnek felolvasás végett átad.

A főrendiek állva hallgatták meg a királyi kéziratot, az elnök pedig jelentette, hogy a negyedik ülészeket megnyitja.

A Ház ezután áttért az alakulás formáinak elintézésére. A szavazatok beadása után az elnök öt percre felfüggesztette az ülést, majd pedig kihirdette a választások eredményét.

Jegyzőnek a következőket választották meg:

Almásy Imre grófot, *Degenfeld-Schönburg Pál* grófot, *Eszterházy János* grófot, *Gáll Józsefet*, *Lalinovits Jánost*, *Rudnyánszky József* bárót, *Széchenyi Bertalan* grófot és *Vigyázó Ferenc* grófot, a házelnökül pedig *Nyíri Jenő* bárót választották meg. Aztán a közjogi és törvénykezési bizottságba 36 tagot, a pénzügyi bizottságba 34 tagot, a közgazdasági és közlekedési bizottságba 34 tagot és a naplóbizottságba 31 tagot választottak.

A szavazatok kihirdetése után elnök a főrendiházat megalakultának jelentette ki és kimondta, hogy a választásokról a képviselőházat is értesíteni fogja.

Az utca az ülés után.

A csöndes ülésnek vége volt. Az utcán állodogáló tömeg csodálkozva nézett a Ház kapuján kiözönlő képviselőkre. Valamennyi egészséges volt, ruhája jókarban, cilindere ugyanolyan fényesre vasalva, mint mikor az ülőterembe ment. Az utca azt hitte, hogy az isten tudja, hogyan kerülnek ki majd onnan s ime semmi bajuk sem lett. Várták a teremből kiszivárgó híreket s azt hitték, az első hír legalább is arról fog szólni, hogy két ur legalább is kitépte egymás haját. S ime, most jönnek már kifelé.

— Mi történt? — kérdezték izgatottan. — Vége az ülésnek?

— Kiverték megint a darabontokat?

— Benn sem voltak — hangzott mindenfelől.

— Hát az elnökkel mi történt? — faggatták tovább az egyik ellenzéki honatyát.

Az pedig szomorúan pislogott s így szólt:

— Ne bántsák szegény Perczelt. Influenzája van.

A rendőri kordon mögött állók összességében tömörültek, hogy jobban hallják a képviselőket. Itt is, amott is támadt egy-egy csoport, amelynek az ülőteremből kijövők elbeszéltek a történeteket vagyis inkább azt, ami ma nem történt. Az utca nem volt nagyon meglepődve az eseményekkel. Nagy eseménytáris kitöréseket várt s ehelyett azt újságolták most, hogy a Ház, amelyben tegnap még szűtek és romboltak, ma a méltóságos viselkedés színhelye volt.

Egy-egy éljenzés azért mégis csak kiszakadt az emberek mellől. Mikor a tömeg *Papp Zoltán* meglátta, utána rohant, áttörte a rendőri kordont s a Vécsey-utcán át a Szabadság-térig kísérte, egyre éljenzeve. A téren aztán egy csapat lovasrendőr érte utól a tömeget, *Bossányi* rendőrfelügyelő pedig elébe állva az éljenzőknek, felszólította őket, hogy oszloznak szét. Egypár kéromkodás és gonyos megjegyzés röpült a rendőrtisztviselő felé, de aztán a tömeg gyorsan szétoszlott.

A helyzet most már megszünt veredelmesnek lenni. Tizenegy óra felé a rendőrség meg is szűnt. tete a kordont s a Honvéd-utca felé kezdett visszavonulni, hogy kaszárnyájába térjen. A tömeg most hirtelen kedvet kapott a tüntetésre. Abcugolni s sipolni kezdtek, majd szidalmazták a rendőrséget, a mely hirtelen visszafordult s lovas attackot intézett a tömeg ellen. Az attack közben *tizenhárom embert tartóztatottak le.* Az előállítottak közt van *Kossovits Károly* polgári ruhában levő aktív honvédfőhadnagy, *Stein Armin* irodai gyakornok, *Radácska József* napzámos, *Neubaur* Romaudné, egy magánhivatalnok felesége, *Ganf* József cipész, *Erdős Kálmán* tanuló, *Kujádi* Gusztáv gipszöntő, *Mráv* József cipész és *Vajda* Rezső magánhivatalnok. Miután igazolták magukat, a rendőrség mindnyájukat elbocsátotta.

A gavallér ellenzék.

Az ellenzék ma önmaga előtt is fölvetette azt a kérdést, hogy ki fizeti meg a parlamentnek forgácsát aprított burtorzatát? A kérdésre meg is felelt s levelet írt a képviselőház házagnának: *Csávossy* Bélának, melyben arról értesítette, hogy a legitim ösvég delmi harcában okozott károk megtérítését magára vállalja s fizeteti. E célból arra kéri a házagnyat, állapítsa meg a károk összegét és közölje vele.

Ez a szövetség ellenzék válasza a közvagyon rongálása miatt megindított vizsgálatra. Rombolt, de gavallér, tehát fizet.

Ismeretlen tettesek ellen.

A főügyészség utasította a bpesti ügyészséget, hogy tegyen indítványt az előnyomozás megtételére. A budapesti büntetőbírósg egyik vizsgálóbírója, *Kállay* Miklós az indítvány értelmében chendelte az előnyomozást arra nézve, hogy vajjon a Házba történt tegnapi eseményekből megállapítható-e a büntető-törvénykönyv 152. szakaszába ütköző lázadás büntetőének tényállása.

A büntetőtörvénykönyvnek az a paragrafususa így szól:

A csoportosulás, melynek célja, az országgyűlést, annak valamelyik házát, vagy bizottságát erőszakkal vagy veszélyes fenyegetéssel hivatásának szabad gyakorlásában akadályozni, vagy valaminek elhatározására kényszeríteni, a lázadás büntetett követi el és tíz évtől tizenöt évig terjedő határozott idővel büntetendő.

A bünvádi eljárás egyelőre ismeretlen tettesek ellen folyik. Mindenekelőtt az előnyomozás során kihallgatott tanúk vilomásából azt kell megállapítani, hogy az ellenzék mely tagjai vettek részt a rombolásban. Ha ez meg lesz állapítva, a vizsgálóbíró megkeresi a Ház mentelmi bizottságát, hogy függesztesse föl az illető képviselők mentelmi jogát.

Ebben az ügyben ma *Tóth János* rendőrkapitány is nyomozást folytat. Ma délelőtt kihallgatta az összes darabontokat és beidézte azokat a hírlapírókat is, akik szemtanúi voltak az ülőteremben lefolyt eseményeknek.

Az a panasz, amelyet *Rogulya* rendőrfelügyelő tett, egyelőre szintén az előnyomozás stádiumában van. Az erre vonatkozó iratokat még nem tették át az ügyészséghez.

Tóth János, a vizsgálatot vezető rendőrkapitány ma hallgatta ki a darabontokat; a közeli napokban azokat a hírlapírókat is beidézi, akik szemtanúi voltak a parlamenti háborúnak.

Az eddigi vallomásokból az tűnik ki, hogy *Lengyel Zoltán* ütötte a parlamenti rendőroket, *Hock János* arcüzlötől egy darabontot s gazembernek nevezte, ezenkívül lábbal tiporla a törvénykönyvet, *Holló Lajos* léccel ütött fejbe egy parlamenti rendőrt, *bárá Bánffy Dezső*, a volt kormányelnök a kormányelnöki széket a jobboldali padsorok közé hajította, *Papp Zoltán* *Téglás Gábor* parlamenti rendőrt így fenyegette meg:

— *Golyót röpítel a hasadba, de nemcsal nekéd, hanem Tiszának és Perczelnek is.*

Egy képviselő — állítólag *Lengyel Zoltán* — kést rántott a teremőrokre.

Az említetteknek kívül több képviselő még azal van vádolván, hogy az elnöki emelvényt szétrombolták, az elnöki széket összehasították.

A rendőri nyomozás befejeztével a szenzációs bűnügy iratait átküldik a vizsgálóbíróknak, aki megkeresést fog intézni a képviselőház mentelmi bizottságához, az illető képviselők mentelmi jogának felfüggesztése céljából, hogy ellenük a bünvádi eljárás folytatható legyen.

Élőgtétel Rogulyának.

A tegnapi csata folyamán, az első összejelkőzés tudvalevőleg *Ugron Gábor* és *Rogulya Gyula* rendőrfelügyelő közt történt. Ma aztán fényes elégtélt kapott a szimpatikus és általános rokonszenvenek örvendő rendőrfelügyelő.

Mikor a képviselők ma az ülés után elhagyták az ülőtermet s az utcára értek, találkoztak *Rogulya* Gyulával, aki ma ismét szolgálatot teljesített a Ház környékén. Sokan azok közül, akik a tegnapi incidensnek részesei voltak: *Justh Gyula*, *Polónyi Géza* és *Papp Zoltán* eggyenesen a rendőrfelügyelő felé mentek, kezét nyújtottak neki s sajnálkozással fejezték ki a tegnapi incidens miatt. Mindnyájan elismerték, hogy *Rogulya* helyesen, férfiasan és kötelességszerűen járt el.

A derék rendőrtiszt esetére vonatkozólag sok töves adat került ma forgalomba, de mindentűt megegyeztek az emberek abban, hogy a rendőrfelügyelő korrekten és ügy járt el, ahogy lelkiismeretes tisztviselőhöz és bátor férfihöz illik. Egyébként *Rogulya* esetére vonatkozólag a rendőri sajtóiroda ma nyilatkozik s a következő hivatalos közleményt adja ki:

Egyes lapok közleménye szerint tegnap a képviselőházban arról ítézték volna *Rogulya* Gyula rendőrfelügyelőt. Ez teljesen valótlán. Csakis két karjára kapott ütést, azután beszorították egy fülkébe és rá akarták zárni az ajtót. Teste akkor az ajtó közé ekéledött és ennek folytán lett utólag rosszul.

A szabadelvű pártkörből.

A Lloyd-klubban ma este is zsufolva voltak a termek.

Az ellenzéki sajtónak azt a gunyolódó hangját, melylyel *Percezel* Dezső betegségét műbetegségnek iparkodik feltüntetni, a képviselők nagy felháborodással emlegették. *Percezel* Dezsőt az utolsó napok nagy izgalmai, a naponta hozzáérkező fenyegető levelek s a környezet folytonos aggodalmaskodása komolyan betegre tették. Mikor barátai s köztük maga a miniszterelnök is kérték, hogy kimélje magát, még tegnap este is ragaszkodott hozzá, hogy kötelességét teljesíteni akarja. Az éjjel azonban rosszul lett s reggel levélben kérte meg *Jakabffy*t, hogy a mai ülésben elnököljön.

A pártkörben úgy tudják, hogy a holnapi ülésben báró *Feilitzsch* Artur fog elnökölni s darabontok nem lesznek a tereben.

Sokat beszéltek ma este arról a hírről, hogy az ellenzék a Ház megalakulását meg akarja obstructálni, még pedig állítólag azzal a megjegyzéssel, hogy az alakulást a kormány nem helyezte a lex Daniel oltalma alá s így arra még a régi házszabályok állanak.

Erre vonatkozólag a pártban azt a felfogást vallják, hogy a Daniel-féle határozatot, mint minden határozatot, a célja szerint lehet csak interpretálni. Már pedig a Daniel-féle határozatnak az volt a célja, hogy lehetetlenné tegye a technikai obstructiót és így természetesen lehetetlenné tegye azt is, melyet esetleg a megalakulás ellen kezdenek. Egyébiránt tegyük föl, hogy ez a magyarázat nem állana meg, s fogadjuk el azt, amit az ellenzék mond, hogy t. i. a lex Daniel csakugyan nem terjed ki a megalakulás vitájára. Ebben az esetben az ellenzék az ideiglenesen fölfüggesztett házszabályok alapján áll s ezek alapján kell tervezett akeióját elbírálni. Ezeknek a házszabályoknak 23. szakasza pedig a következőket mondja:

Az 1848-ik évi IV. t. c. 8-ik szakasza szerint a Ház elnöke az országgyűlés egész folyamára, többi tisztviselői pedig csak egy-egy évi ülésszakra választatván, az elnökök, jegyzők és a háznapy minden évi ülészaki első három ülésének egyikében a főnirt módon újból választatnak. Ezen új választás eredményének kihirdetéséig az előbbi ülésszakban választott elnökök s jegyzők folytatják hivatalos működésüket.

A régi házszabály tehát kifejezetten a 48-as törvényre hivatkozva, azt mondja, hogy az elnökök, jegyzők és a háznapy minden évi ülészaki választandók meg, még pedig az új ülészaki első három ülésének egyikében. A mai ülésen nem történt meg a választás, most tehát még két ülés van az ellenzéknek, amelyen obstructálhat a megalakulás ellen. Azon- tül aztán még az ideiglenesen fölfüggesztett házszabály alapján is, vagyis azon az alapon, amelyen az ellenzék áll — meg kell alakítani a Házat.

Az a terv tehát, amelyet az ellenzék lanszíroz, nemcsak a Daniel-féle határozat alapján kivihetetlen, de kivihetetlen az ideiglenesen fölfüggesztett házszabályok alapján is, amelyhez pedig az ellenzék annyira ragaszkodik.

Sokkal határozottabban nyilatkozott erről a kérdéssel a pártkörben *Tisza* István miniszterelnök, aki egy nagyobb csoport előtt körülbelül a következőket mondotta:

— Tüves az a felfogás, mintha most kétféle házszabály volna. Ebben az ülészaki-

ban kezdettől mindaddig, míg a lex Danielben taxatív felsorolt teendők elintézve nincsenek, legfőleg pedig egy esztendőig csak egy házszabály érvényes és pedig a lex Daniellel módosított és kiegészített házszabály. A korlátozás csak arra vonatkozik egész világosan, hogy a felsorolt teendők elintézése előtt a parlament egyéb tárgyakkal nem is foglalkozhatik. De kezdettől fogva, tehát a megalakulásnál is csak az egyetlen módosított házszabály érvényes. Elvagyok rá készülve, hogy az ellenzék ezt is vitatni fogja. Nincs kifogásom ellene. Míg kellő mederben s csak a kérdés tisztázása érdekében fognak hozzászólni, nem állhat érdekében ellenezni s azért a lex Danielben biztosított erősebb redszabályokat egyelőre mellőzni fogjuk. Megyünk azonban a magunk útján s közbelépünk, ha obstructióra törekvéseket tapasztalunk.

A rendszer szerdai vacsora miatt a képviselők ma korábban távoztak a klubból.

*

Az országgyűlési szabadelvűpárt igazgató-választmányának *Dókus* Ernő igazgató elnöke alatt tartott mai ülésében a következők vettek fel a kör kültagjaivá: *Abaffy* Aurél, és gróf *Almásy* Imre földbirtokosok, *babarci Schwartz* Ottó főrendiházi tag, *Beniczky* Ádám és *Beniczky* Miksa földbirtokosok, *Beöthy* Zsolt főrendiházi tag, *Blaskovich* Elemér földbirtokos, *Fabinyi* Gyula nyug. miniszteri tanácsos, dr. *Fráter* Béla, dr. *Hajdu* Béla ügyvéd, *Horthy* Zoltán földbírók, gróf *Jankovich* Aladár főrendiházi tag, *Jálics* Géza, *Kégl* János földbirtokos, dr. *Lers* Vilmos osztálytanácsos, dr. *Gallovi* Zoltán ügyvéd, dr. *Medveczky* Frigyes egyetemi tanár, gróf *Nadasdy* Ferenc főrendiházi tag, dr. *Papp* Dávid ügyvéd, *Polgár* József földbirtokos, dr. *Rakovszky* Géza ügyvéd, gróf *Ráday* Gida földbirtokos, dr. *Ruttkay* Vilmos, londoni szaktudósító, *Simó* Béla, báró *Swaben-Durneis* Gyula, *Szentiványi* Oszkár, ifj. *Szmercsányi* György, gróf *Szapáry* György és dr. *Tóth* Kálmán földbirtokosok, *Wagner* Ödön egyártulajdonos és *Zrunczky* Béla királyi közjegyző.

A nagy vitarendező bizottság.

A szövetszektett ellenzék ma este hat óra körül ülést tartott s hogy milyen állapotod meg, azt szükzavuságában is elarolja a hivatalos kommunikének az a passzusa, mely hírül adja, hogy a „szövetszektett ellenzék tagjainak száma nagy s ezért szükzességé vált minden körülmények közt egy vitarendező-bizottság kiküldése.” A vitarendező-bizottság kiküldése — ezt már megértik Magyarországon. Ez obstructiót jelent. S ez a vitarendező-bizottság az egész ellenzék közös bizottsága, tehát általános obstructió lesz.

Ami értesülésünk csakugyan az, hogy a szövetszektett ellenzék a lex Daniel alapján tervezett alakulást megobstruálja. Gróf *Apányi* Albert és gróf *Andrássy* Gyula már holnap korcsni fojadjak az alkalmat, hogy *Tiszához* a lex Daniel alkalmazása ügyében kérdést intézzenek. Aztán jön az obstructió s az ellenzék bizonyos benne, hogy az alakulást meg tudja akadályozni.

A szövetszektett ellenzék mai üléséből a következő tudósítást adták ki:

A szövetszektett ellenzék ma este 6 órakor ülést tartott, melyen *Kossuth* Ferenc a következőket jelentette ki:

— A vezérő bizottság nevében az elnöki székéből mindenekelőtt megállapítani kívánom, hogy a tegnapi és a mai nap eseményeit úgy tekinthetjük, mint a szövetszektett ellenzék győzelmét. (Lelkes éljenzés.) Tegnap a szövetszektett ellenzék kivettette a magyar parlamentarizmus testéből azt a fekélyt, a melyet merész kézzel beleoltottak és kidobta a törvényhozás terméből az oda berendelt és ott lenni semmi joggal nem bíró karhatalmat. Ma pedig bebizonyítottuk azt, hogy a lángoló szenvedélyek közt is, mihiely nem úporja lábál a jogrendet a kormányerőszak, azonnal a legünnepelebbé csend jön létre. Az ország s a külföld a tegnapi és mai események összefoglalásában az alkotmányos erőttség oly

okát kell hogy lássa, ametyre bárhol is nehezen lenne példa található. (Hosszas lelkes éljenzés.) Minthogy a szövetszektett ellenzék tagjainak száma nagy, ezért szükzességé vált minden körülmények közt egy vitarendező-bizottság kiküldése. (Altalános éljenzés.) E vitarendező-bizottság tagjait ajánlom megválasztani: *Justh* Gyula, *Holló* Lajos, *Rakovszky* István, *Batthyány* Tivadar gróf, *Toth* János, *Kubik* Béla, *Leszky* Gyula, *Polonyi* Géza, *Hock* János képviselőket. (Altalános helyeslés. Felkiáltások: Elfogadjuk!) Az elnöki székéből köszönetet mondok az egész ellenzéknek eddigi lelkes és hazafias magatartásáért; (Felkiáltások: Éljenek a vezérek.) alig négy-öt tag hiányzott, akik elmaradásukat igazolták is. De a jövőre nézve is minden egyes ellenzéki képviselőnek erkölcsi kötelességének kell tartania az alkotmányosság ezen védelmi harcában állandóan itt lenni, esetleges távollétét a vitarendező-bizottságnak bejelenteni.

A szövetszektett ellenzék tagjai holnap s ezen-tül mindennap az új párt Angol királyné-szállóbeli helyiségeiben gyülekeznek, ahonnan kilenc órakor indulnak együttesen a képviselőházba.

Az Andrássy-csoport.

Az Andrássy-csoport ma délután a Panonia-szállóban értekezletet tartott, melyen gróf *Andrássy* Gyula elnökölt. A disszidensek megbeszéltek, hogy a várható eseményekkel szemben milyen álláspontot helyezkedjenek. Nem kétséges, hogy a lex Daniel alkalmazása ellen tiltakozni fognak s gróf *Andrássy* Gyula ilyen értelemben — nyilván már a holnapi ülésben — fel fog szólalni.

A vidék.

Hódmezővásárhelyről jelentik: A törvényhatósági bizottság ma közgyűlést tartott. A közgyűlést az ellenzék részéről heves kortakodás előzte meg, de sikertelenül. *Lukács* György főispán nagy izgatottság mellett nyitotta meg a közgyűlést és mindjárt a tárgysorozat elején *Kmetty* József főjegyző felolvasta a kecskeméti bizalmatlansági átiratot és *Kovács* János szabadelvűpárti elnök indítványát, mely bizalmat indítványoz a kormány elnöknek és az országos szabadelvűpártnak a parlamenti rend helyreállítását célzó férfias akeióért. A városi tanács javaslata az volt, hogy a tegnapi parlamenti botrány miatt felháborodást és a Tisza-kormány iránt a technikai obstructió megtöréseért s a parlament becsületének helyreállításáért bizalmat fejezzen ki. Az ellenzék elkezdett kiabálni, a padot döngette s a fülsiketítő zajban a főispán perecek hiába ráta a csengőt, csak akkor szünt a zaj, mikor az ellenzék látta, hogy elnöke, *Kovács* József szólni akar. *Kovács* vádolta a szabadelvűpártot, hogy pezsgős-poharak mellett duhajkodva rabolja el az ország alkotmányát. *Ernyei* István dr., a szabadelvűiek vezérszónoka, erre izgalomtól rosketve rohant az ellenzéki padokhoz és a lármát tulharsogva kiáltotta:

— Alávaló hazugság, amit önök mondanak, mikor igaz hazafiak becsületében gáznak. Szégyennel fordulunk el önöktől, nincs több szavunk. Szavazzunk!

Percekel tartó taps zugott fel e szavakra s *Lázár* Lajos bizottsági tag *Tiszát* éltette, mire olyan hatalmas tapsvihar támadt, amelyet a tösgyökere nagy alföldi magyar város gyülesterme rég nem hallott. A szavazás megojtetván, a bizalmi indítvány mellett szavaztak 118-an, ellene 93-an és így 25 szótöbbséggel *Tisza* István politikájának helyességét proklamálták. A gyűlés végén hosszasan éljenztek *Lukács* György főispánt és *Berger* Ferenc nyug. főorvost, kik Budapestről és *Török* Bálint járásbíró, ki Békésről jött a szavazásra. A közigazgatási bizottságot újra alakították és a teljes

szabadelvű listá ment keresztül. Beválasztották dr. Ernye Istvánt, dr. Hódi Mózes, Halmu Jánost, Lázár Lajost, dr. Wilhelm Arnoldot; az ellenzéki jelölteket mind kibukatták.

Komárom város törvényhatósága ma délután Sárközy Aurél főispán elnöke alatt Keeskemétnék a kormány iránti bizalmatlansági indítványát tárgyalta. A közgyűlés Keeskeméti indítványát elvetette és avval szemben Tisza István gróf miniszterelnöknek férfiasságát elítélte, bátorságáért és önzertesen nyilatgatásáért bizalmat szavazott. E határozatról a miniszterelnököt félratilag értesített és egyszerűsrendben a képviselőházban december 13-án történt sajnálatos és minden hazafi lelket szégyeneltető események felett megbotránkozók és elítélők. Csepri Dániel ügyvéd felszólalásában az ellenzék magatartását megbélyegzi és kijelenti, hogy az utolsó öt év alatt egy törvényt sem hoztak, csak Tisza István gróf kezdeményezte a nemzetre nézve fontos alkotások törvényes biztosítását. Mígola Ferenc dr. ellenzék a bizalmi indítványt, amelyet a közgyűlés 45 szóval három ellen elfogadott.

*

Tisza István gróf miniszterelnök ma a következő levelet kapta Dobosináról, gróf Andrássy Sándor kerületéből:

Kegyelmes Uram!

A rozsnói kerület a végvárából, melyet házában alir. és ha igen csak a jébarlangnak révén ismernek, polgártársaim megbízása folytán van szerencsém a mellékelt nyilatkozatot bemutatni. *Audaces fortuna juvat!*

Hazaifui és hódoló tisztelettel Nagyméltóságodnak alázatos szoleáia Sárközy Kálmán bányaigazgató, ev. egyházfelügyelő.

E levélben említett nyilatkozat így hangzik: Sajátságos viszonyaink között, midőn országunk képviselői a szabadelvűpártból kiléptek és választókerületünkben a szabadelvűpárt a béke mezejében állást még nem foglalhatott, látván Nagyméltóságod óriási küzdelmét a parlamentarizmusért, mint igaz hazafiak és a magyar alkotmány és a tiszta parlamentarizmus hívei, nem mulaszthatjuk el Nagyméltóságodat mint nemzetünk hivatott vezérének ösztönözni és tántoríthatatlan bizalmunkról és hűségünkéről — pártkülönbség nélkül — biztosítani.

Egyelőre ugyan csak a magunk nevében szólhatunk, de meg vagyunk győződve róla, hogy Dobosina és környékének közvéleménye velünk tart.

Hazafias tisztelettel Szontagh Béla polgármester, jlenfalvi Sárközy Kálmán bányaigazgató, ev. egyházfelügyelő; azonkívül még 41 aláírás, köztük Burger Jánosé, a Kossuth-párt elnöké és Poputh Viktoré, a Kossuth-párt jegyzője.

KULFOLD

Az orosz-japán háború.

Budapest, december 14.

A nagy hidegek, úgy látszik, teljesen lehűtötték a csatázó felek harcikedvét. Sem a szárazföldi harctéren, sem Port-Arthur körül nem történt semmi a tudósítások egyetlenegy harci eseményről sem tesznek a mai napon említést. Az oroszok hangulata nagyon optimiztikus s biznak Kuropatkinban, aki a háború kezdetén elégtelen haderővel oly csudálatosan tudott működni. Most már majdnem elsőrangú hadilészállás áll rendelkezésre s ezzel talán szerencsésebb működést fog kifejteni. Az oroszok optimizmusát növeli az a körülmény is, hogy Oroszország pénzügyi helyzetét kitűnőnek tartják.

Port-Arthur ostroma.

Tokió, december 14.

Port-Arthurban nagyon zord az idő, gyarkoriak a hóviharak. A japán katonaság egészségi állapota kedvező. A futóárkokat sietve készílik. Port-Arthur többhelyütt kigyulladt a japán lövegektől. Az ostromló sereg a 203 méteres balomról uralkodik az orosz hadállásokon s a magas dombról tisztán látni, hogy az orosz ütegek mellett csak matrózok vannak már, a szárazföldi tüzekek mind elhullottak.

London, december 14.

Csifuból jelenti a Daily Telegraph, hogy egy Dalnyből odaérkezett küldönc elbeszélése szerint orosz torpedónaszádok három japán hadihajó közül, melyek Vladivosztozk irányában jöttek, egyet november 30-án Port-Arthur előtt elsüllyesztettek, miközben a hajó 300 főnyi legénysége is a tengerbe vészett. A hajónak három kéménye volt. Benszülők meg erősítik ezt az elbeszélést. November 25-én Port-Arthur előtt két orosz torpedónaszád süllyesztettek el. Dalnya naponta 400, a mandzsuriai harctéren megszabesült japán katonát szállítanak és visznek haza Japánba. Az idő nagyon hideg. A katonákat bundákkal látták el.

A hangulat Péterváron.

Berlin, december 14.

A port-arthuri orosz flotta tragikus pusztulásának híre — mint a Lokalanzeigernek Szent-Pétervárról táviratozzák — és az a hivatalos részről sem tagadott tény, hogy a balti hajóraj megerősítés nélkül nem mérkőzhetik Togóval, Szent-Pétervártól nagy megdöbbenést keltett. A hangulat a lakosság körében olyan elkeseredett, hogy ha Kuropatkin hamarosan nem nyer döntő esatát, akkor a forrongás, amely most még lappang, nyíltan is kitörhet.

Az orosz haditengerészet reformja.

Berlin, december 14.

A „Vossische Zeitung”-nak táviratozzák Pétervárról: Alexejev helytartó, a mandzsuriai seregek volt fővezére, reformtervet dolgozott ki a haditengerészet újjászervezés céljából és ha a cár elfogadja ezt a tervet, akkor Alexejev lesz az orosz admirális főnöke és ebben az esetben a császár Alexejev nagyherceget Mihály nagyherceg helyett az államtanács elnökévé fogja kinevezni.

Vasut katasztrófa.

Berlin, december 14.

Osanban, a mohilevi kormányzóság területén, mint Vilnából táviratozzák, tegnap egy tehervonattal összeütközött egy katonaszállító vonattal. Az összeütközés következtében nagy mennyiségű lőpor felrobbant s hét katonát megölt. Sok katona súlyosan megsebesült.

HIREK

Syveton öngyilkossága.

Páris, december 14.

Még mos sem oszlott el az a homály, amely Syveton öngyilkosságának okait takarja. Csak az bizonyos, hogy Syveton öngyilkos kézzel maga vetett véget életének. De nem tudni még egészen biztosan milyen szerep jutott az öngyilkosság körül más embereknek. A Petit Parisien azt újságolja, hogy Syveton halála előtt való napon a lakásában megrendítő családi jelenet folyt le. Megjelent a házában Menard, Syveton mostohalányának férje és anyósa jelenlétében nyíltan feltárta Syveton bűneit, ugyannyira, hogy Syvetonné kijelentette, hogy egy percig sem akar tovább Syveton felesége lenni. Syveton csittítani igyekezett feleségét és mikor látta, hogy minden fáradozása hiábavaló, kijelentette:

— Nem marad számomra tehát más hátra, mint az eltűnés.

Syvetonné és Menard ott meggyőző erővel beszéltek, hogy Syveton tudta, mi a teendője. Halála után mindent úgy rendeztek el dolgozószobájában, hogy a hatóság az higgye, szerencsétlenség történt. A bíróságnak bizonyítékai vannak, hogy Syvetonné és veje semmit sem kíséret meg, hogy Syveton ne végezze ki magát, sőt egyenesen kötelességévé tették az öngyilkosságot.

A Gil Blas közli, hogy pénzügyi hűtlen kezelés is volt a rovasán. Jómódu felesége már régebben megtagadta a követelt összegek megfizetését. A Humanité jelzi, hogy Syvetonnak egy közeli rokona tett büntető feljelentést és el volt tölkelve, hogy az esküdtbírósi perben, amelyben Syvetonnak mint vádlottnak kellett volna megjelennie, óriási botrányt idéz elő. A lap arról értesül, hogy ma az öngyilkossággal összefüggő szenzációs letartóztatás lesz.

Több lap azt írja, hogy a vizsgálatot abban az irányban is kiterjesztették, nem volt-e a kandallón kívül egy szállítható gázkályha is a szobában, amikor Syveton belehelte a mérget. Amikor a hatóság küldöttjei megjelentek, az ilyen gázkályha nem volt ugyan bent, de mégis lehetségesnek tartják, hogy ilyen apparátus okozta Syveton halálát. Syvetonné délelőtt 10 órakor elment hazulról és felkereste azt az embert, aki férje sorsát tartotta kezében. Hiába ment. A nő ezt tudatta férjével és Syvetonnak meg kellett halnia.

Páris, december 14.

Syveton halálának körülményei és öngyilkosságának okai annyira kényes természetűek, hogy a nagy nyilvánosság előtt alig lehet azokról a leplet lerántani. Syvetonnának első házasságából az elhalt gyermekek közül még egy leánya van, akit tavaly nyáron Syveton egy párthívéhez és ügyvéd barátjához, Menardhoz adott nőül. A fiatal asszony egyre betegebbkedett s öt hét előtt életveszélyes orvosi műtétnek vetette magát alá, amely sikerült ugyan, de Menardnak azóta is sokat szenved.

Syveton egy nappal öngyilkossága előtt — másnap kellett volna törvényt ülni felette André hadügyminiszter inzultálása miatt — megjelent Bertulus törvénytisztelő elnökkel, aki közölte vele, hogy ha ez alól a vád alól fel is mentik, el fogják fogni egy súlyos büntelékéért, amely közérköltésébe ütközne. Syveton le volt verve, mert tudta, miről van szó. Készséggelbesett kérdéseire, hogy mit tegyen, Bertulus azt mondta neki, ha rá tudja venni a magánpanaszost, hogy álljon el a vádtól, akkor az államügyészség esetleg beszünteti az eljárást, noha ez a büntelékémet nemcsak magánvádra üldözendő. Erre Syveton hazament s kérte feleségét, beszélje rá az illetőt, hogy vonja vissza a panaszt. Syvetonné reggel el is ment s délben hazatért, megmondotta férjének, hogy a panaszos hajthatatlan.

Syveton dolgozószobájába vonult vissza s azt mondta feleségének, hogy senkit se bocsásson be hozzá, zárja rá az ajtót kívülről. Valószínűleg attól tartott, hogy a halállal vívódik, felbred benne az életöztön s nem lesz ereje ellenállani. Nyilvánvaló, hogy családjára és párthíveinek politikai beszüntetése való tekintettel lett öngyilkos.

Syveton papirossal betömte a gázkályha kürtőjét, aztán meggyújtotta a gázt, más verzió szerint szemet gyujtott meg egy vaslapátot s így pusztította el magát. Ez délután 2 óra felé történt. Rebesgetik, hogy rövid idő múlva a halálárasánt öngyilkos a közönségek át kiáltott ki feleségének, nyissa ki az ajtót, neje azonban azt felelte:

— Nem teszem, haj meg! Ez a híresztelés nem éppen valószínű, mert Syveton kivívhatta volna az ablakot. Felesége fél három óra felé tompa zuhanást hallott, bement férjéhez s holtan találta őt. Bekiáltotta a cselédeket és orvosért küldött, de már csak akkor, miután meggyőződött férje haláláról. Ekkor történt, hogy fölemelte férje holttestét, megnézi, van-e még élet benne s a holttest a padlóra zuhant. Syveton homlokán innen volt a sebhely, amelyről az orvos megállapította, hogy már akkor támadt, mikor a szerencsétlen ember meghalt. Ez az orvos meg is jegyezte Syvetonnának:

— Éppen félórával később hirtak!

Szavahihető tanuk állítják, hogy akkor, amikor Syveton a kamarájában arculította a hadügyminisztert, előzőleg családjával nagy perpatvara volt. Ebből azt következtetik, hogy Syveton azért inzultálta André, mert azt várta, hogy fia vagy valamilyen tiszt párbajra fogja hívni és heroikusán halhat meg ellenfele kezétől.

Budapest, december 14.

— Személyi hírek. Lonyay grófok tegnap meglátogatták Párisban a portugál királyi párt, amely látogatásukat vizionozta. — Bécsből jeleink: hogy Ottó főherceg ma este Triestent át Egyiptomba utazott. — János György szász herceg este fél 10 órakor Bécsből visszautazott Drezdába.

— Kitüntetés. A király báró Menasse Jakab alexandriai bankár magyar honosnak a közgazdasági és pénzügyi téren tett hasznos szolgálatai, valamint közjótékonykíségéért elismerésül a Ferenc József-rend közfekeresztjét a csillaggal, Back Fülöp kairói nagykereskedőnek ugyancsak magyar állampolgárnak hasznos szolgálatai és emberbaráti buzgó szolgálatai elismerésül ugyanezen rend lovagkeresztjét adományozta. A Ferenc József-rend lovagkeresztjét kapta Burdia Szilárd Karánsobes város volt polgár-

mestere is a közügyek terén szerzett érdemei elismerésül.

— **Muraviev bécsi nagykövete.** Muraviev orosz igazságügyminiszter tudvalevőleg néhány nap előtt lemondott állásáról, mert hántotta az az új szellem, amely az új belügyminiszterrel együtt a kormány környezetébe bevonult. Most Pétervárról azt jelentik, hogy Muraviev az elhunyt Kapniszt gróf helyébe bécsi nagykövetté nevezik ki. Muraviev régebben működött már diplomáciai szolgálatban.

— **Magyar nemesség.** A király Pfeiffer Bódog soproni, Pfeiffer Konrád szőlősi és Pfeiffer Ottó magyar-óvári lakosoknak, valamint törvényes utódaiknak a magyar nemességet szőlősi előnévvel adományozta.

— **Rákóczi hamvai.** Mint jelentették, Thaly Lajos pénzügyminiszteriumi osztályfőnök jelenleg Konstantinápolyban időzik Rákóczi Ferenc és a többi bujdosók hamvainak hazahozatala végett. A galatai St.-Benoit-templomban nyugszanak II. Rákóczi Ferenc hamvai, koporsója mellett pihen édesanyja, Zrínyi Ilona. Ugyanekben a sírboltban vannak Hákóczi Ánán József hercegnek és a Rodostóban eltemetett *Bercsényi* Miklós gróf nejének, *Csáky* Krisztina grófnőnek hamvai is. Rodostóban pihennek *Bercsényi* Emil gróf, *Eszterházy* Antal és *Sibrik* Miklós, *Imribán* az örmény temetőben *Tökölly* Imre. Az egyházi hatóságok már belenyugodtak a magyar nemzetnek oly drága hamvak hazaszállításába és *Thallóczy* most várja annak az iradéknak a kiadását, amely az utolsó akadályokat is elhárítja a magyar nemzet régi vágyának teljesülése elől. A hamvak hazaszállítása azonban csak a jövő tavasszal fog megtörténni, addig befekszik az összes szükségesnek mutatkozó előkészületek.

— **Neményi Ambrus halála.** Neményi Ambrus korai halála mindenütt őszinte részvétet keltett, mert nagy tudásért és mélyen érző szíveért általánosan kedvelt alakja volt közéletünknek. A gyászoló családhoz sok résztvevő levél és telegramm érkezett. A Magyarországi Hirlapírók Nyugdíjintézete, amelynek Neményi előbb titkára, később igazgatóság tagja volt, testületileg rész vett a temetés, gyászleplevel takarta be a koporsót és koszorút tett a ravatalra. A Magyar Gyáriparosok Országos Szövetségének mai rendkívüli ülésén *Chorin* Ferenc elnök meleg hangon bucsuztatta el a szövetség érdemes igazgatóját. A szövetség koszorút helyezett a ravatalra és az özvegyhez részvétiratot intézett, egyuttal elhatározta, hogy elhunyt igazgatójának arcképet megfesteti a diszterem számára. A temetés csütörtökön délután harmadfél órakor tesz az Andrássy-ut 31. számú házából.

— **Rajner főherceg politikái.** Bécsből jelentik: *Rajner* főherceg ma délelőtt meglátogatta a műipar-egyesület karácsonyi kiállítását. Az egyesület fogadó-bizottsága az jegyezte meg a főherceget, hogy az általános gazdasági helyzet a műiparra is nagyon rossz hatást tesz, s erre a főherceg azt felelte:

— Ennek oka csakis a sajnálatos belső politikai helyzet, amelyből csak maga a nép szabadíthatja ki az államot.

— **A st.-louisai világkiállításról.** A m. kir. kereskedelmi muzeum könyvtárjában *Gelléri* Mór kir. tanácsos, az Országos Iparegyesület igazgatója ma rendkívül érdekes előolvasást tartott a st.-louisai kiállításról.

Első sorban az a kérdést vette föl, vajjon az ottan sürűn ismétlődő amerikai kiállítások megérdemlik-e, hogy az egész világ boldoguljon rajra. Erre a kérdésre nemmel felelt. Azt utaján, hogy a világkiállítások rendezésének a kérdését szabályozzák nemzetközi megállapodások után. A st.-louisai kiállításból, amelyen az egész világ majdnem egy milliórd költséggel assistált, csak Amerikának volt haszna, amely a bemutatkozásból eltanult, amit előtte nem tanult. Maga az st.-louisai kiállítás a főépületek elrendezésével teljes elismerést érdemel; a főépületek stílusa és kiváló harmonikus egészét képezte. Maga a kiállítás inkább érdekes volt, semmint tanulságos. De távolról sem ér annyit, mint amennyibe került. Azokkal szemben, akik azt vallják, hogy Magyarországnak legalább úgy kellett volna ott kiállítani, mint Ausztriának, a felolvasó inkább azt vallja, hogy „az is sor, amit azért a kiállításért tettünk.“ Tenni kell róla, hogy ne provokáljanak bennünket minden 4–5 évben új világkiállítás megkövetel. Rendezésnek inkább nemzetközi szakkiállításokat. A világkiállításokat rendezték 15–10 évf. időközökben, a világjárások közvetlen közelébe, de az ilyen világkiállítások ne terjedjenek

aztán hat hónapra, hanem 3–6 évre. Akkor a kiállítási épületeket szírián anyagokból építhetnek e a kiállítók több gondot fordíthatnak attrakciókra; miután néhány év alatt inkább lehet benozni a költészeket. Állítsunk össze kivételképes magyar cikkek-ből vendörli minta-árat és járjuk be azzal Amerikának minden részét; adjunk annak némi hivatalos színezetet, mert ez bizalmat kel; bízzuk ügyes emberekre, akik ismerik az amerikai viszonyokat és a reklámra ne sajnáljuk a dotációt.

A felolvasó e fejtegetések közben vetített képekben bemutatta a hajót, amelyen Amerikába utazott, New-York nevezetességeit a st.-louisai világkiállítás legszebb épületeit továbbá Chicagó és Pittsburg nevezetességeit, a híres Carnegie telepeit, a világ legnagyobb aruházát, Washington nagy középületeit stb.

A felolvasást a nagyszámú előkelő közönség, melynek soraiiban ott voltak: *Gál* Jenő min. tanácsos, *Gonda* Béla dr. és *Hegyesfalvi* Lajos min. osztálytanácsosok, *Földváry* József dr. és *Fenyvesi* József dr. min. titkárok, *Wagner* Jenő, *Maróti* *Fürst* Bertalan, *Lévy* Béla dr. az Onke főtitkára s a kereskedő világ számos neves tagja nagy tetszéssel fogadta.

— **Disraeli Benjamin.** December 21-ikén lesz száz éve, hogy megszületett Angliának egyik legnagyobb államférfia és írója: *Disraeli* Benjamin, Nagybritánia nagyhatalmu miniszterelnöke. A múlt század ama kevés államférfia közül való, akik még most is nagy érdeklődést tudnak kelteni egyéniségük iránt és akiknek tevékenysége élénken kihat utódaiknak politikájára is. Mint szegény író kezdte pályáját, de már első könyve azt az érzést keltette a közönségben, hogy itt nemcsak irodalmi munkásságról van szó. *Disraeli* nem is volt költő a szónak korrekt értelmében, a képzőtehetség nem hiányzott nála, de műveinek formája, különösen írói pályája elején kuszált és gyámoltalan volt. A regényhős mindig ő maga, a nagyravágyó, akaraterős fiatalember, aki minden áron előkelő pozícióra szeretné magát fölkelteni.

De regényeiben *Disraeli* nemcsak nagyra-törő terveit fejtette ki, kifejezésre juttatta bennük általános világnézetét és történelmi bölcselést is. Zsidó származására büszke volt, a sémi és árja-népek ellentéteiből, különböző vallási és szellemi irányokból megalkotta a maga faji elméletét. A kereszténység előtte csak a zsidóság népszerű kiépítése volt, csak a héber-keresztény egyház érti az igazi vallást; a szeretetet isten és ember iránt, a klasszikus pogánykor a maga szivtelenségével képtelen erkölcsileg emelni és vezetni egy népet. „A zsidók, mondta, a semita elvet képviselik, mindazt, ami szellemi a természetben. Ők ápolói a hagyományoknak és fenntartói a vallásos elemnek. Ők eleven és kézzelfogható bizonyítékai az összes emberek természetes egyenjogúságáról hirdetőt és elvetendő modern tanításnak. Ha zsidókat látunk a modern forradalmárok közt, úgy ennek oka csak ellenségeskedésük ama historiai államrend ellen, amely elnyomta őket. A zsidóság üldözése az európai társadalmat egy fontos konzervatív elemről fosztotta meg és a felforgató pártoknak befolyásos szövetséget adott. Meglehető, hogy *Disraeli* ezt a doktrínát azért hirdette, hogy mint kikeresztelkedett zsidó saját helyzetének ellenmondásait eltüntesse, de annyi tény, hogy *Disraeli* sohasem feledkezett meg származásáról és konzervatív pártjával elfogadhatta a parlamenti esküförmő megváltoztatását, hogy zsidók is tagjai lehessenek az alsóháznak. Komolyan hitt a zsidóság isteni küldetésében és mikor egy ebéden a vendégek egyike valami megjegyzést tett a zsidókra, *Disraeli* erélyesen rászólt: „Hiszen mindnyájan zsidók vagyunk.“ Volt regényeirek még egy jellemvonása: érdeklődése az aigél arisztokracia iránt. Bár sokszor kegyetlen szatírával gúnyolódik a nagyuri dőllyön, a kiváltságosak korlátoltságán, mégis ellenállhatatlan hatást gyakorolt rá a nagy urak élete, gazdagsága és hatalma. Később maga is a felsőháza kívánkozott és ott mint *Carl of Beaconsfield* a toryk vezére. Voltak ellenségei is, köztük *Carlyle*, aki elvitelem kölnernek és frívól tündetőnek tartotta, *Salisbury* későbbi híve is keményen megtámadta, de pártjának zöme ragaszkodott hozzá, mégis csak ügyes vezér volt, aki megérett az új kor szellemét és nem egyszer pártját számbeli kisebbségre dacára kormánytöbbséggé emelte. Mag késő aggsá-

gában sem vesztett fényéből monumentális alakja és amikor 1881-ben meghalt, halála nagy esemény volt. Akkor az emberek magasztalták magánjellemeit emberi tulajdonságait. Heves, sokszor elkeseredett ellensége volt, de nem tartott haragot támádói ellen. Senki sem támadta meg őt gyűlöletesebben, mint *Carlyle* és mégis az volt első minisztereinek ténykedése, hogy tekintélyes kegydíjat és a Bath-rendek nagykeresztjét eszközölte ki a nagy író számára. Talán hiúságból állott ilyen bosszút ellenfelén, de nemtelenül gondolkodó férfi a megtorlás más módját választotta volna.

— **Kuruc-elmék a majtényi síkon.** A szatmármezeji majtényi síkon, ahol 1711-ben a kuruc vezérek letették a fegyvert, emléket akarnak állítani Rákóczi híres szabadsághőseinek. Az a zászlót tartó lovas kuruc, melynek bronz mintáját a műcsarnok mostani téli kiállításán a budai királyi várpalota számára vásároltak meg, eredetileg ide van szánva. A busuló kuruc alakja, melyet *Holló* Barnabás szobrász mintázott, igen érdekes történelmi emlékek lesz a majtényi síkon.

— **Uj suezai csatorna.** Egy újabb suezai csatorna építését tervezik a londoni pénzemberek. A londoni hajóvállalkozók tulajdonosai ismételten mozgalmat indítottak a suezai csatorna átkelési díjainak leszállítása végett, de eredménytelenül. Erre merült föl az a terv, hogy a régi csatornával parhuzamosan újabb vízi utat nyissanak a Földközi tengerből a Vörös tengerbe. Az új csatorna negyfedelmértöddel rövidebb volna a réginnél és azok, akik a terv finanszírozását magukra vállalták, azt hiszik, hogy a mostani csatornadíjaknak a felére való leszállítása mellett is óriási nyereségre van kilátás. Nem lehetetlen egyébként, hogy az egész terv csak arra való, hogy a suezai csatorna igazgatóságát engedélyesre bírja.

— **Klado kapitány.** Péterváron még ma is a 6t hét ristommal büntetett *Klado* kapitány a nap hőse. Az orosz főváros valamennyi lapja megleghangos cikkeket ír a kapitányról, aki hazájára iránt érzett szeretetből meg merete mondani az igazat a haditengerészet állapotairól. *Klado* tisztelői gyűjtést indítottak olyan alapítványra, amelynek kamatait a tengerész-akadémia növendékeinek szánt ösztöndíjakra fordítanák. *Rosdesztenszky* admirális felesége is nagyobb összeget írt alá első levelet írt a *Novoje Vremjanek* és abban halás köszönetét fejezi ki igazságos cikkeért. Azonkívül erre is megindult a gyűjtés, hogy *Klado* tisztelőire ágyalápitványt létesítsenek a harcéri kórházakban és *Klado* kapitánynak disztribumot nyújtsanak át.

— **A skarlátmeleg felfedezése.** Alig van betegsége, amelynek természetével az orvosok annyira tisztában volnának, mint a skarlátfele. Annál csudálatosabb, hogy tudósainknak mindeddig még nem sikerült e betegség tulajdonképpeni okozóját felismerni. Különböző kutatók az utóbbi időkben már gyanakodtak egyes baktériumokra, de az orvosok nagy részét nem tudták meggyőzni állításukról. Most egy berlini orvos, *Szege*l John dr. közli, hogy skarlátbeteg ember vérében hasabálku képződések, úgynevezett protozoákat talált. Allatkísérletekből következtet *Szege*l felfedezésének helyességére. Ugyanis skarlátmeleggel beoltott tengeri nyulak vérében már 24 óra múlva ugyanazokat a sajátságos testecskéket talalta, különösen a belső szervekben. Be kell várni, hogy más körökből is megerősítsék *Szege*l állításait.

— **Saracco neheztel.** Az olasz sajtó sokat foglalkozik most *Saracco* volt szenátusi elnökkel, mert nem jelent meg azon a fogadáson, melyen a szenátorok és képviselők a királynak szüzenckívánataikat fejezték ki, a piemonti herceg születése alkalmából *Saracco* ugyanis neheztel a királyra, mert az új országgyűlés tartására *Canonicot* nevezte ki elnökül, anélkül, hogy előbb az ő tanácsát kikérte volna, vagy értesítette volna a kinevezéséről. *Saracco* azért nem is jelent meg a fogadáson, hanem egyszerűen névjegyen értesítette *Canonicot*, hogy azon nem fog részt venni. A *Messenger* azt írja, hogy *Saracco* vissza akarja adni az Annuatiarendjét is.

— **Plehe gyilkosai.** Pétervárról távirafozzák, hogy *Plehe* gyilkosainak pörében ma hozott ítéletet a bíróság. *Szaszanov* Jégort életfogytig tartó és *Szikovszki* Leib Simelt husz évig tartó közvesz-

munkára ítélték. *Plehve* belügyminisztert a „szociális forradalmi párt” halálra ítélte. Már 1904. március 31-én a párt egyik tagja *Pokotilov* a pétervári Hotel in Nord-ban előkészítette a bombameryletet *Plehve* élete ellen, de munkája közben egy bomba felrobbant és *Pokotilov* maga esett áldozatul tervezett merényletének. A forradalmárok ekkor *Szaszanov* Jegort és *Sikorszki* Simelt bízták meg a merénylet végrehajtásával. Ezek a varsói pályaudvar előtt várták meg a minisztert, mindegyik egy bombával kezében. Amikor a miniszter kocsi odacért, *Szaszanov* odaszaladt és a kocsi dobta bombáját, amely a miniszter és a kocsi közé esett. A bomba felrobbant, a kocsi darabokra tört, a minisztert szétszaggatta és a kocsi oly súlyosan megsérült, hogy négy óra múlva az is meghalt. Azonkívül a járókelők közül is sokan megsérültek, még *Szaszanov* is földhöz vágódott és oly súlyosan megsérült, hogy hónapokig feküdt a rabkórházban. Még a merénylet napján fogták el *Szikorszkit* is, aki előzőleg a Névába dobta bombáját.

— **Magyar játékszerek.** A közlekedő karácsony alkalmából jelentéssel megindult a vásár és különösen a játékszereknek van nagy keletük. Az idén örvendés jelenség, hogy a fővárosi közönség előszeretettel vásárolja a magyar készítésű babákat és játékokat. Ezt tanúsítja az Iparművészeti társulat karácsonyi kiállításának eddigi eredménye. Az ott kiállított magyar játékszereket ugyanis egy hét alatt elkapkodta a közönség, úgy, hogy a nagy kereslet folytán most újabb és újabb baba-készletre kell gondoskodni.

— **Uj erőd egy dalmát szigeten.** Az eszékeli *Narodna Obrana* jelenti, hogy a hadügyi kormány *Zára* és *Sebenico* között, egy dalmát szigeten nagyobb erődöt fog építtetni. Az erődítés hír szerint hatmillió koronába kerül.

— **Gyászmise a Szent István-kápolnában.** Ma van évfordulója annak, hogy *József* főherceg leánya, *Klotild* főhercegnő meghalt. Az évforduló alkalmából a királyi vár kápolnájában gyászmise volt, amelyen *Schramm* Antal udvari titkár s az egész főhercegi udvari személyzet részt vett.

— **Izgalom a Lipótvárosi Kaszinóban.** A Lipótvárosi Kaszinó számos tagja alkált egy nyilatkozatot, amelyben abbéli óhajuknak adtak kifejezést, hogy gróf *Tieza* István miniszterelnököt a kaszinó disztagjává választásuk meg. Báró *Bánffy* Dező hívei ebben az indítványban Bánffy-ellenes hangulat megnyilatkozását látják s ezért ma este körülbelül kétszázán megjelentek a kaszinóban, hogy e terv ellen felszólaljanak. Az indítvány helyeslői és ellenzői közt szenvedélyes vitaközlés keletkezett, amelynek folyamán — mint értesülünk — kínosabb incidensek is történtek a vita hevében.

— **Kettős rablóiállás.** Aachenből táviratozta, hogy a belgiumi *Leas* községben tegnap este ismeretlen tettesek a vacsoránál meglegtek *Mathieu* gazdag maszinonót társalkodójával együtt s mind a kettőjüket meggyilkolták, a szekrényeket pedig kirabolták. A holtesteket azután a templomba vonsozták, petroleummal leöntötték s felgyújtották. Csak néhány nap előtt *Leas*ben kiraboltak egy könyvtárákat, öt pedig a sinkekhez költözték úgy, hogy egy vonat elgázolta. Azt hiszik, hogy mind a két gyilkosságot ugyanazok követték el.

— **A műkedvelői kiállítás sikere.** Az előkelő társaság műkedvelői kiállításának oly nagy a sikere, amilyent eddigelő egy kiállítás sem értek még el. A királyi kigyotéri bérházban lévő kiállítási helyiségben egész nap igen élénk élet uralkodik, jönnek-mennek a látogatók és folyik a művásár. Eddigél mintegy ötezer korona értékben vásároltak műtárgyakat s ebből itélve. Igen csinos összeg fog jutni úgy az Országos Gyermekevédő Egyesület, mint a Szeretet Egylet áldásos céljaira.

A tegnapi és a mai művásárnak eredménye a következő: *Isabella* főhercegnő amatőr felvételei közül hármat megvásárolt *Wolner* József, egyet *Ede* *Scheim* Gyula Lipótné báróné, aki a *József* Agost főherceg fényképei közül is megvett egyet; elkelt továbbá: *Lobkovits* Rudolfné hercegnőtől egy lámpatárcsa, vevője *Bakonyi* Artur, *Zorád* Gézától két kép, verők *Almády* Pálné grófné és *Almády* Jacqueline grófné, *Mokány* Philimon képe, vevője *Almády* Pál gróf, *Teleky* Gyuláné grófné képe, vevője *Ede* *Scheim* báróné, *Teleky* Géza gróf képe, vevője *Almády* Zichy grófné, az Országos Gyermekevédő Egyesülettől egy kézmunka, vevője *Szauk* Pálné és egy pár-

na, vevője *Radács* Klára, *Zichy* Leona grófné képe, vevője *Almády* Gézá grófné, *Dávid* Károly és *Eszterházy* László gróf egy-egy képe, vevője *Pongrácz* Anselm báró, *Andrássy* Tivadár gróf két képe, verők *Arany* Lászlóné és *Ede* *Scheim* báróné, az Országos Gyermekevédő Egyesülettől egy kézmunka, vevője *Neuschloss* Mária, *Kirchner* Béla két képe, vevője *Pálffy* Samu Lipótné grófné és *Lómay* Gabriella, *Eszterházy* László gróf égetett fadóba és *Székelyi* Mária grófné égetett fadóba, vevője *L'abbé Huszár*.

— **Sikkasztó-e vagy örült.** Kalocsáról jelentik: A helybeli főszolgabírói hivatal egyik írnoke *Praznovszky* Aladár, a közelmúlt napok egyik dél-éleltjén beállított az ügyészséghez azzal, hogy tartóztassák le, mert ő csaló, sikkasztó. Az ügyészségnek gyanus volt a jelentkező, nem tudták részleggel vagy örülttel van-e dolga. Hazaküldték. Nem távozott, sőt kijelentette, hogy ha be nem eszik, agyonlövi magát. Erre jegyzőkönyvet vettek fel, amelyben önmaga részletesen bevallja, miként szedgetett fel jobbmódu parasztembertől pénzt az alatt az ürügy alatt, hogy fiaikat kiszabadítja a katonaságtól. Az ily módon összeharcsolt pénzt elverte és most talán tartott tőle, hogy feljelentést tesznek ellene, mert hivatalában sikkasztásról szó nem lehet, mert ott pénzt nem kezel. Az ügyészség szabadon engedte ugyan, de gondoskodott, hogy szemmel tartásuk, míg végre a főszolgabírói hivatal a bajai kórházba vitette elmebeli állapotának megfigyelése végett.

— **Klofac az orosz-japán háborúról.** Egy becsi szálló termében *Klofac* cseh képviselő felolvasást tartott a kelet-ázsiai háborúról. A hallgatóság jórészt csehekre szorított, de ott volt az orosz nagykövetség több tagja is.

Előadásra elején azt jegyezte meg *Klofac*, hogy a cseh-kérdést nem Bécsben és Prágában, hanem Berlinben és Péterváron fogják megoldani. Teljesen helytelen, ha Oroszország kulturáját lenézik, mert az az óriási birodalom semmiféle tekintetben nem áll Nyugat-Európa mögött. Különösen ha majd végrehajtottak a tervezett reformokat. De nem szeretné, ha Oroszország az osztrák parlamenttől venné mintaképp. Oroszország *Klofac* szemében nem a cár, hanem egy 130 millió egészséges szláv embert számláló nép, amely az utolsó ötven év alatt kolossális haladást tett. Szibéria sem az a borzasztó ország, amelynek esetelük. Mandzsuriában nagyon tisztelik a paraszt munkáját, Karbin modern, új orosz város. Három cseh sertőző van benne, jobban meggy a soruk, mint a mi gyárosaink, mert nem kell rögzötök felniük. A háborúra visszatérve *Klofac* kifejtette, hogy Oroszország egyáltalán nem küzdött a háborúra, Japán kezdetben nem használta ki azt a helyzetet, külömben már messzebb juthatott volna. *Karapalkin* híres napirapancsa csak manővert volt, mert ő csak a tavasszal megy át az erélyes öntözővízbe és a háborúnak ez a része olyan lesz, amelynek véresbét a világtörténet nem mutathat föl. Se baj, ha elesik is Pori-Arthur, Japán mégis le fogja verni a tulnyomó gazdasági és katonai erő. Mandzsuriában a modern háború dúl, a villamoság, a mérnökök és a tüzérség játsza ott a főszerepet. *Klofac* aztán a háború borzalmait eseteli. Az elcsúszott áldásokra intézett támadásoknál a védőerőknek előbb meg kell lenniük holtestekkel, mielőtt az utána nyomulók megvehetnék lábukat. Ha nem látja az ember, nem háné, mint dédelgett az orosz katoná a fogoly japánt és hogy ugyanaz az orosz képes a csatában szuronyát beledobni a japán testébe. Rendkívül humanusak a japánok golyói. Kicsinyek, tiszta acéburkolattal és az álmuk ütöt sebek nem igen súlyosak. *Klofac* azzal vézi előadását, hogy a csehek az oroszokkal rokonszenveznek, mert ezek egész Európáért háboruszkodnak. Oroszországot ugyan a háború meg fogja gyengíteni, de a cseheknek szláv testvéreiknél kell keresniök az oltalmat, mert Oroszország felé nyitva áll számukra az ajtó.

— **Politikai táncestély.** A szélső keleten harcoló orosz katonák szenvedéseire felébredt az elnyomott orosz közvélemény. A kormányzatban is szabadabb szellem kezd érvényesülni bár a napvilágra cserzett népet sok helyütt fegyveres erővel szorított túrelmére. Ezért titkos gyűléseket is tartanak az elégtelének. Legutóbb a pétervári technológiai intézet nőrendjei „táncestélyt” rendeztek, és ez tulajdonképp az ifjúság és a munkások gyülekezete volt, amelyen állást foglaltak az autokrácia ellen. A „táncestélyen” vagy tizenre vettek részt sok szabadlevélű író és munkászvezér is volt jelen. A vendégség csakhamar valóságos kongresszussá alakult át,

amelyen munkáskérdéseket és más általános érdeklő dolgokat vitattak meg. A rögtönzött kongresszus a zemsztvo-kongresszus és a jogászgyűlés határozataival egybehangzó határozati javaslatot fogadott el. A kongresszus résztvevői azután bementek a táncterembe, ahol nem táncoltak, hanem a fennálló rendszer ellen óriási tüntetést rendeztek.

— **Lo az autokráciával!** — **Lo a cáizmussal!**

— **Lo a háborúval!** hallatszott ezor torokból.

A falon függő cári nagy arcképre vörös zászló borították, rajta ezzel a felirattal: „Lo az autokráciával”. A tüntetés csak reggel szünet meg. Az orosz kormány elhatározta, hogy az esetre, ha az ifjúság és a munkások tovább zavarnának, erősebb eszközökhez fog nyulni.

— **Kilencvenhatezer koronás könyv.** A múlt szombaton Londonban értékes régi könyveket árvereztek el. A nap főeseménye egy „Zsolár-kodex” volt, amelyet *Baer*, frankfurti gyűjtő négyezer font sterlingért, vagyis kilencvenhatezer koronáért vásárolt meg. A könyv 149-ben jelent meg, amelyben a latinnyelvű zsolárok 136 pergamentapon nagy gotikus betűkkel vannak nyomva. A kezdetűk piros és más színűek s a kötés maga is abból az időből származik, amikor a könyvet nyomták: fafedél dísznőbről bevonna és ércesattalok elátva. Azt hiszik hogy ebből a könyvből a Szt. Jakab-kolostor kartháuziai csak husz példányt nyomattak. Ugyanennek a könyvnek egy példányát *Pierpont Morgan* 1900-ban 5250 font sterlingért vásárolta meg.

— **Magyar vásár.** A Budapesti leányegyesület e hó 16-án, pénteken délután 4 órakor nyitja meg karácsonyi kiállítását és vásárját a nagy közönségnek. Az egyesület e kiállításban abban akart eltérni a többitől, hogy a budapesti és vidéki urleányok által készített tárgyaknak magyar jeleget igyekezett adni. Még a teremnek magyaros karakterű díszítése is urleányaink kezemunkáját dicséri. A kiállítás pénteken és szombaton délután 4—8, és vasárnap délelőtt 10-től esti 8 óráig lesz nyitva a *Philantia* virággyűléslet Váci-utca 9. szám alatti helyiségben. Belépni díj 50 fillér.

— **Szélmások bankbizományosok.** A Teréz-kört 32. számú házában *Meller* Lajos és társa néven nemrég bankbizományi üzlet nyit meg. A kölcsönkövetői és ürügye alatt azonban temérdek szélmasszát követtek el a bankárok. A cég egyik tagját, *Dieter* Ado fot a rendőrség letartóztatta, a cég másik két tagja azonban, *Meller* Lajos és *Sámuel* Bertalan *Párisba* szökött. A budapesti rendőrség megkeresésére most Párisban letartóztatták a szélmasszát.

— **A százéves Garcia.** A gégetűkőr feltalálója, *Manuel Garcia*, a nagy énekemester márciusban százéves lesz. Garcia ma is szellemi erejének teljes birtokában tanárkodik. Nevezetes születésnapján feliratot és nagyértékű emléktárgyat nyújtanak át neki, amelyhez a világ minden részéből adakoztak a gégetűkőrök.

— **Házasság.** *Faludi* Sándor, a Vigszínház adminisztratív igazgatója, h. hó 13-án, vasárnapon déli 12 órakor vezeti oltárhoz *Wollák* Soma budapesti gyáros és felesége *Gomperz* Mirza leányát Maggit a dohány-utcai templomban.

— **Gyermekek főruházása.** A Józsefvárosi jótékony négyesület ma délután tartotta meg az évente szokásos főruházási-ünnepét, a Rökt Szilárd-utcai községi iskola tornatermében. A szép ünnepség a Józsefváros közönségének nagy érdeklődése mellett folyt le. — Az ünnepséget az iskolás gyermekek éneke nyitotta meg a Himnusz-szal, majd *Havass* Rezső dr. kir. tanácsos, iskolaszéki elnök mondott beszédet, köszönetet mondott nyilvánosan *Elsner* Jánosnének, *Wellisch* Alfrédnek, *Spaunberger* Alajos és *Lackovics* Károly iskolai igazgatóknak is áldozatkészségben buzgó közreműködésükért. Ma 303 gyermeket ruháztak föl. *Havass* Rezső beszéde után a gyermekek szavazata következett, akik aztan elénekelték a Szózatot. Végül a hölgyek vacsorát osztottak szét az örvendő gyermekek között.

— **Osztályharok a tizenkilencedik században.** A *Nőtisztviselők Országos Egyesületében* *Wolfner* Faj dr. január első feében „Osztályharok a tizenkilencedik században” címmel előadás sorozatot fog megkezdni.

— **Halálozás.** Kális Lajos rendőrfelügyelő, a VI. kerületi osztályparancsnokság vezetője, szolgálaton kívüli főhadnagy halála általános részvételt kelt. Kális még csak negyvenegy éves volt és tiz esztendőig állt a rendőrség szolgálatában. Holnap délután félhárom órakor temetik a Feisberdősor-utca 31. sz. gyászszobából. A rendőrség tisztikara koszorút helyeztet a ravatalra.

Kiss Kálmán ügyvéd, a Sopronmegyei első takarékpénztár alelnöke, december 12-én, 70 éves korában, Csornán meghalt.

— **Királyi borraalók.** Borraalók kiosztogatás tekintetében úgy látszik, hogy Carlos portugál király érte el eddig a legnagyobb rekordot. Hiteles adatok szerint a király, aki nemcsak az angol uralkodóház vadászvendége volt, hanem több arisztokrata családdal is, negyed millió koronával osztott ki. Azokban a házakban ahol a portugál király vendég volt, az egyes szolgálók 100—1000 koronáig kaptak borraalót. Ezekhez járulnak a detektíveknek jutott adományok, a vadászszemélyzetnek és a magasabb rangú szolgálóknak adott ékszerek. A vendégekhez bezsolt „vadászorvos” maga 10,000 koronát kapott.

— **Az Országos Közegészségi Egyesület** ma este tartotta Losvay Lajos udvari tanácsos elnök vezetésével ebben a szezonban első választmányi üléseit. A napirend előtt az elnök elporentálta Csúszka kalocsai érseket az egyesület igazgatósági tagját, majd üdvözölte azokat a tagokat, kik királyi kitüntetésben részesültek nevezetesen Klug Nándor, Forster báró, Tóth Lajost, Nári Szabó Sándort, Góncsi tanárt és baharcsi Schwarzert Ottót. Azután Gerlóczy Zsigmond dr. főtitkár terjesztette elő jelentését. Abban a legfontosabb az, hogy az alkohol-bizottság emlékirat-tervezetet készített a vasárnapi munkaszünetnek a pálinka elárulására való kiterjesztése tárgyában. A választmány néhány felvilágosítás után elfogadta a memorandumot s elhatározta, hogy legközelebb nagyobb küldöttség utazni nyujtják át a helytartóminiszternek.

— **Magántisztviselők Ötthona.** A Magántisztviselők egyesülete szombaton, e hó 17-én fél 8 órakor saját helyiségében (Royal-szálló A. szárny II. em.) nagy szociális tagtervezetet tart, amelynek tárgya a munkaidő szabályozásának kérdése. A Magántisztviselők Országos Szövetsége előadónak Geljéri Adolf tanácsost delegálta. Az értekezlet íránt az egyesület tagjainak körében nagy érdeklődés mutatkozik, mert a kérdés ezuttal először kerül nyilvános megvitatás alá. Értekezlet után az egyesület éttermeiben közös vacsora lesz.

(x) **Kerpel kézfimomító** a kezét 3 nap alatt hársoronyimáva és növekedésre teszi. 1 üveg 90 fillér. 4 üveg rendelésnél franco. Kerpel-gyógytár Bpest, Lipót-körút 25.

(x) **Beb hashajtó** a legkellemesebb (10 fillér).
(x) **A st.-louis-i kiállítás** járt magyar ur-nők beszáll, hogy minden amerikai városban találjanak egy kedves régi ismerőst, a jó és kedvelt Föld-éle Margit-kremet. Az óriási amerikai kirakatok ablakain ott kandikált ki bájos pros köntösében üdvözölve a messze hazájából odaseregelt ismerősöket.

(x) **Társasjáték-újdonságok Kertész Tódornál.**
(x) **Női fehérművek** divatos, szolid kivitelben, mérsékelt árak mellett kaphatók Kunt József és Társa cégnél (Budapest, V. Deákter 1.) Menyasszonyi kelengyék állandóan megtekinthetők.

FŐVÁROS

(*) **Adókvétés.** Az V. ker. előjáróság köz-hír teszi, hogy a folyó évre kivettelt föld- és ház-berád, továbbá az I.—IV. oszt. kerületi adó, a betegápolási pótdadó és a jövedelmi pótdadó lejárta 1904. december 16-ától december 23-ig az V. kerületi előjáróságnál közszemlére tette. Az érdekeltek közönség a megállapított adók mérve ellen esetleges felszólalásait a törvényes határidőn belül beadhatják.

(*) **Vasut a Svábhegyen át Ürömig.** Két váltalkozó engedélyt kapott a kereskedelmiügyi minisztériumtól olyan helyi érdekű vasút építésére, amely a Ferenc József-hídól — a Sáros-fürdő mellől — indulva ki, a Gellért-hegy déli lejtőjén és a Svábhegyen át Ürömig vezetne. A vasutnak a Kelenhegyi-utól a svábhegyi Szép jubáznér terjedő szárnyonálára ma délelőtt történt meg a köziratszabási bejárás Lázár Lajos miniszteri műszaki tanácsos elnöklése mellett.

(*) **A dunai partok bérléte.** Ma délelőtt ülést tartott a part-beosztó bizottság, Melly Béla tanácsnok elnöklése mellett; előadó Vajda Antal fogalmazó volt. Ezuttal a bizottság megállapította a dunai bérpártok 1905. évi bérösszegeit. E sze-

rint az 1904. évi bérösszegek változatlanul maradtak, a Gellért-képart kivételével, amelyre nézve javasolja a bizottság, hogy az idei 1904-ben folyó méterenkénti díjat szállítsák le 12 koronára, hogy így a közönség ezt a partot is inkább vegye igénybe. Egyancsak ma tárgyalt a bizottság a csavargós-vállalásnak az iránt való kérelmét, hogy az idén élvezett mérsékelt parhért a hatóság tiz évre állandósítsa. A bizottság ehhez nem járult hozzá, azonban javasolja, hogy a mostani kedvezményt az 1905. évre adják meg. — A fővárosi hatóságok felhívja a csavargós-vállalatot, hogy Ó-Buda és a Hungária-ut közölt hajó-járatot létesítsen. A csavargós-vállalat részéről előterjesztett föltételek tárgyalására a bizottság ma Gregersen György, Szabó József és Plattly György bizottsági tagokat bízta ki.

SZÍNHÁZ, ZENE

** **A suhanc.** A Konli József pajkos, vidám Suhanc-a ma este megint megjelent a Népszínház színpadán és jókedvével, pompás nótáival elragadott mindenkit. *Komlóssy Emma* játszott és énekelte ez este a Blaháné híres szerepét és ékesült pajkosnak, vidámnak, kedvesnek lennie. Az érekeket igen szépen énekelte és sokszor meg is újrázta a sűrű tapra. A nagymamát *Hegyi Anrika* játszotta és az ő finom művésze beannyozta ezt a szerepet is, amely azért, hogy e kitünő művésznő játszotta, szinte középpontja lett a darabnak. Egy „begrás” is volt: *Sugár Jolán* játszotta és énekelte Elizát próba nélkül és igen szép sikerrel. A többiek is, mint: *Kovács Mihály, Ujvári, Szirmai* és *Pázmán* hozzájárultak az est sikeréhez. A ház szépen megtelt. (f. j.)

** **Hartmann-koncert.** Az utolsó napok zenéi szenzációi, úgy látszik, kimerítették a közönséget, mert *Hartmann* Arthur hógodúművész mai hangversenyére csak kevesen jöttek el. *Hartmann* művészi játékával bizony megérdemelte volna, hogy többen is meghallgassák, mert temperamentumos előadása, amelyvel *Vieuxtemps* d-moll hangversenyét játszotta, azt bizonyítja, hogy *Hartmann* előrangú mestere a hangszerének. *Goldmark* sirjéti széles vonóvezetéssel és *Baich* chaconveját klasszikus felfogással adta elő. A fiatal művészt *Fernando* spanyol táncának briliáns előadására után a közönség tapsai egy riadás előadására is kényszerítették. A sikerből kijutott *Feliciani* Carlotta asszonynak is, aki *Rossini* és *Guonod* egy-egy operáiraját énekelte jól iskolózt hanggal.

** **Nemzeti Színház.** Kemechev sikert aratott darabja, az „Emigránsok” került ma színpadra a Nemzeti Színházban. A megbetegedett *Török Irma* helyett *Pauley* Böske játszotta Rásky Margit szerepét. A fiatal művésznő sok színpadi készséget és izlést árult el játékával és a hazafias érzelmű, kissé tulhajtott temperamentuma látny érzékenyen mutatta be. A közönség sokat tapsolt a rokonszenves fiatal művésznőnek.

** **Főpróba a Nemzeti Színházban.** Prém József új vígjátékának a „Helikon-ünnep”-nek főpróba holnap, esztörtökön, délelőtt fél 11 órakor lesz a sajtó meghívott képviselői előtt.

** **Bemutató a Népszínházban.** Nagy érdeklődéssel várják a „Rátartós királykisasszony” szombati premiérjét, mely a szezon egyik nevezetessége lesz. A dán mesejáték két fészerepét, a királykisasszonyt és az északi herceget *Kury Klára* és *Z. Bárdi Gabi* játsszák, akik hosszú távollét után ezen az estén lépnek fel először a Népszínházban. *Vidor Pál* igazgató az újdonsághoz *Márkus Géza*val esz-náltatta a díszletek és kosztümök terveit s ezek mindegyike valószínűs látványosság lesz. A mesejáték bemutatóján jelen lesz a szerző, *Holger Drachmann* is. A bemutató után *Drachmann* tiszteletére a Magyar Színpadi Zzerzők Egyesülete bankettet rendez.

** **A Huszárver! a vidéken.** A Magyar Színház nagysikerű új operettjét, a „Huszárver!”-t a vidéki színházgatók sora megszerették színházak számára. Legelőször Pozsonyban kerül színpadra, ahol az ünnepek bemutatása meghívják *Máder Rezsőt* is. Még az idei szezonban előadják a „Huszárver!”-t a kolozsvári, debreceni, pécsi, kecskeméti, szatmári, marosvásárhelyi és szabadkai színházakban és számos vidéki társulatnál.

** **Jubiläum.** Holnap ünnepli 25 éves jubileumát *Tintner* Bertlan, a magyar Opera zene-

karának egy kiváló és igen kedvelt tagja. A jubileumát 1879. évben december 15-én szerződötték a Nemzeti Színházzal.

** **Művészetek.** A nyíregyházi Bessenyei-kör fényes művésztét rendezett a hó 12-én *Lindt* Marcella és *Jászai Mari* közreműködésével. *Lindt* Marcella már harmadszor volt vendége a Bessenyei-körnek. Ugy *Lindt* Marcella, mint *Jászai Mari* folytonos ovációk tárgya volt. Dr. *Victor* József tanár vezette be az estélyt. „Művészet és mű-élvezet” címen tartott előadásával. Előadás után banket volt.

** **A kecskepásztor.** Dupont egyfelvonásos operájának ma este hét órakor volt a jelmezes főpróba. Az Ötvegyedőrdik tartó dalműben a főszereplők *Krammer* Teréz, *Antnes*, és *Várad* Margit. A dalművet *Máder* igazgató vezényli és *Alszeghy* főrendező rendezte. A Kecskepásztorral együtt kerül színpadra *Delibes* *Sylvia*ja is új betanulásal. *Sylvia*t Szikla karmagy dirigálja.

** **A nagyapa zenélő órája.** A karácsonyi piacon most jelent meg Major J. Gyulának kilenc gyermek-zongoradarabja „A nagyapa zenélő órája” címen. Könnyen játszható, dallamos, tiszteselős genre-kép a ciklus minden egyes száma, melyek a gyermeki lélek érdeklődését feleltetik. Az egész sorozat 6 koronáért, minden egyes száma 1 koronáért kapható.

** **A kis áruló.** Kedves apróság történet nemrég a „Berliner Theater”-ben egy gyermekelőadás alkalmán. „A szép Meluzina”-t játszották, s *Meluzina* a játék folyamán alatt férjével a kutban eltűnik. A herceg atyja rábízott rohan a színpadra és aggodalmasan kiált: „Hol a fiam? Hol a fiam?” Az apró hallgatok szíve aggodalmasan dobog. A földszint második sorában hirtelen bájos barna fiúrti fiúcska emelkedik fel és hangosan odakiált az öreg királyhoz: „A fia épp most ment a kutba!” A király nagyon csodálkozott a kedves figyelemzetés fölött és az egész színház nevetett a kis fiu árulásán.

A „Berlini Roland.”

Berlin, december 13.

Szenzációs esemény ez a mai bemutató. Az Operaház zsulott nézőtere fényes látványt nyujtott. A hölgyek kivágott estélyi toleltben, a férfiak frakkban és egyenruhában jelentek meg. A jobboldali nagy prosceniumpályában ültek *Szögyény-Marich* osztrákmagyar nagykövet feleségével és leányával és *Lanza* gróf olasz nagykövet a nagykövetség titkáiraival. A földszinten nagy számban ültek a vidéki és külföldi színházigazgatók.

Az előadás kezdete előtt néhány perccel a baloldali prosceniumpályában megjelent *Hülsem* főintendáns, jelezve a császár megérkezését. Vilmos császár a gárda egyenruháját viselte. Mellette *Feodora*, schleswig-holsteini hercegnő foglalt helyet. A császár páholyától balra lévő páholyban ültek a trónörökös, *Eitel Frigyes* királyi herceg és a fiatal *hoburg-gothai herceg*.

Leoncavallo nem maga dirigált, hanem *Muck* karmester foglalta el a dirigáló-széket. Nagy ouvertüre vezet be az operát. Hatalmas trombita-akkordokkal kezdődik és kezdetben wagnerszerű. De csakhamar jól hangzó, igazi olasz melódiák zengenek fel. A nyitány vége ünnepélyes marsritmusban előadott fülbemászó himnusz. Az ouvertüre után a közönség zajos tapsokban tört ki.

Az első felvonás díszletei nagyon sok művészettel vannak megcsinálva. A régi Berlin látható alacsony kőházaival és a falhiddal, amely Berlint Köln-nel összeköti. A tőren vidám farsangi ünneplést ülnek, amelyen állítózetben a választófejedelem is megjelen és odaáll a Roland-szobor elé. A berlini Roland ugyanis egy kőszobor, a mely a hid előtt áll és a városi szabadság jelképét szolgál, amely szabadságot a berliniek és kölniek Frigyes választófejedelemmel szemben védelmeztek. Az állítózetbe bejuttatott fejedelem kigunyorja a „szatócsokat”, akik ezt a lovagot arra kényszerítették, hogy őrszolgálatot teljesítsen nekik. A tömeg épp amitt panaszködik, hogy a városi tanács nem akar igazságot szolgáltatni senkinek, s *Henning* Moller, egy polgár fia még igaztja őset. A nép *Henning* vezéről választja meg a tanács ellen és a terv véghezvitelének esio kell megtörténni. *Hennig* *Elsbeth*e szerelmes, a polgármester leányába s ez meg is hívja őt estőre atyja házába, Azután a polgármester

is megjelen a nép között s majdnem áldozatul esik a tönkrehűnének, de Henning megmenti őt. Azonkívül a választófejedelmet is titokban kíségeti a városból s ezért ez megígéri neki, hogy az arany lovasgarkötőket fogja neki adni.

Ebben a felvonásban nagy tetszést keltett Henning és Elisabeth hárfával körülzengett duettje, azután egy vidám néptánc, majd két három művészzel összeállított kórus. A felvonás finom lírai hangulatu orkeszterjátékkal fejeződik be és óriási tetszést keltett. *Leoncavallónak* háromszor kellett a lámpák előtt megjelennie, a *császár életken topstoll*.

A második felvonás a polgármester házában játszék Rathenov polgármester értesül, hogy a tanács nem akarja megfizetni Henningnek azt a tartozását, amelynek kiegyenlítésére Rathenov kötelezte magát. A polgármester ekkor Baruch zsidótól veszi fel a kölcsönt. Éjszakai látogatóként megjelen Bartholomaeus Schurn, kölni tanácsos, akinek Melchior nevű fia van kizemelve Elisabeth férjéül. De titokban Henning is megérkezik és találkozik Elisabethtel. A két szerelmes nagy duettjével végződik a felvonás. Ez a duett nem egészen eredeti, de nagyon gyengéd és sok poézis van benne. Újbló felhangzott a zajos tapsvihár.

A harmadik felvonás a városi házi ünnepeket mutatja be. Elisabeth a bál királynője és Éva, Melchior nővére e miatt mellőzöttnek érzi magát. Melchior sem igen foglalkozik menyasszonyával, mert észreveszi, hogy közömbös neki. A Schurn és Rathenov-összlád közt e miatt heves harag keletkezik, amely a felvonás végén kínos jelenetekbe tör ki. Az öreg Schurn megvádolja Elisabethot s kijelenti, hogy látta ablakából szeretőjét kímászni, azonkívül az öreg Rathenovnak is a szemébe vágja, hogy csak azért kívánta Henning adóselejtét kifizetni, mert az a leányának a szeretője. Ennek a felvonásnak a zenéje már nem áll oly magas fokon, mint a két előző. Nagyon bájos ugyan a kezdetén a régi német tánc, de már e Henning balladája kiábrándító. A császár megint hevesen tapsolt, valahányszor Leoncavalló megjelent.

A negyedik felvonás két részre oszlik. Elisabeth hírtelen megváltozik és kijelenti, hogy ő, a patriciusleány nem lehet egy közönséges polgár felesége. Henning niába könyörög, Elisabeth hajthatatlan marad. Atyja helyesli ezt az elhatározását és kijelenti, hogy addig, míg Roland nem száll le helyéről, Henning nem veheti el leányát. Elisabeth erre elájul, amivel csak azt bizonyítja, hogy előbbi kijelentése csak szeszély volt. A szín megváltozik. A díszlet egy utcát jelez és a háttér közepén a bezárt városkapu. A kapu kívül áll a választófejedelm harcosaival és követeli, hogy bebocsássák. A város ellentállást akar kifejezni, de Henning egy szekerével darabokra zúzza a kaput és a választófejedelm bevonul. Parancsot ad, hogy Rolandot döntse le állványáról. Amikor ez megtörténik, keresi Henninget, hogy megjutalmazza, de valamelyik harcos a "tevédesből" agyonüti. A fejedelm megérkezve Henninget és megbocsát Rathenovnak.

Az utolsó felvonás hangszerelésében ismét Wagner-hasonlatosságokat lehet felfedezni. De mindennek dacára Leoncavalló ebből a nehéz librettóból fubemaszó és melodióval telt *olasz* operát csinált. Császárnak tetszik — Berlinnek is tetszett.

Másutt fog-e tetszeni? Egy pár zenegyöngy belőle igen. Az opera aligha.

—r.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

© **Faj és nemzet.** A Gyakorló főgimnáziumi Egyesületnek a gyakorló-főgimnázium aulájában december 16-án, pénteken délután 6 órakor felolvasó-ülés lesz, melyen dr. Waldapfel János *Faj és nemzet* címmel tart előadást.

© **Műtárlat Miskolcon.** A borsodmiskolci közművelődési és muzeumegyesület tisztán borsodmegyei és miskolci származású, vagy ott lakó művészek és amatőrök munkáiból művészeti kiállítást rendezett, amelyet ma délután 4 órakor nyitottak meg ünnepiesen a megyeháza pagyteremében. Tizenkilenc kiállító összesen 190 műtárggyal vesz részt a kiállításon.

© **Kislaludytársaság.** Az irodalomkedvelő közönség ma délután zsufozásig megtöltötte az Akadémia kistermét, ahol a Kislaludytársaság tarsaság tartotta rendes havi felolvasó ülést *Beóthy Zsolt* előktele alatt.

Előnek *Dalmady Győző* ült a felolvasó-asztalhoz. Négy új költeményét mutatta be. A mélabus hangulat, amely a költeményekben borong, mély hatást tett a közönségre s mindenki szívesen tapsolt a költőnek. Azután *Bárvány István* olvasta fel *Az utolsó Berang* című novelláját, amely a mai társaságból vette tárgyát. Mindvégig érdekes cselekményével, eleven párbeszédeivel, a jellemrajzolás művészi erejével mindvégig lekötötte a hallgatóság figyelmét. Zajos taps hangzott fel, amikor a szerző elhagyta a felolvasó-asztalt. *Jakab Odón* azután három költeményével szerzett gyönyörűséget a közönségnek. *Pekár Gyula*, *A Boldogasszony jafolya* című novelláját olvasta fel. A novella mindazokkal a jeles tulajdonokkal ékeskedik, amelyek *Pekárt* mint íróit széles körben kedvelték. A hallgatóság tapsokkal fogadta, mikor a pódiumra lépett s viharos tetszéssel kísérte, mikor az emelvényről lépett. Végül *Kozma Andor* olvasta fel testvéröccsének *Bárd Mikósnak*, a legutóbbi méltán feltüntet poétának *Az első század* című sikerült költeményét, amelyet a hallgatóság tetszéssel honorált.

A felolvasó-ülés után a tagok zárt tanácskozásra gyűltek össze, amelyen a megüresedett tagsági helyek betöltése dolgában határoztak. Kimondták, hogy az üresedésben levő két tagsági helyet betöltik. Az ajánlások ez év végéig küldendők be a főtítkári hivatalhoz.

SPORT

× **Országos ifjúsági tornaverseny.** Bácsy István fővárosi tanácsos ma délután értekezésre hívta össze a székesfővárosi összes felsőbb iskolák igazgatóit, hogy megvitassák a módokat, amelyek mellett a jövő évi országos ifjúsági tornaversenyek alkalmával a tanulókat el lehet helyezni s irántuk a felügyeletet alkalmazzák. A tárgyhöz ígben szölkak, így Erdőy Béla tankerületi főigazgató, Cherven Flóris VII. kerületi állami főgimnáziumi igazgató és mások a sában állapodtak meg, hogy olyan szabályzatot állapítsanak meg, amely a tornaversenyek ideje alatt, az abban részvevő összes tanulókat kötelezi s amelynek a végrehajtására a tanári kar a leghigoróbban fog felügyelni. Elvileg már ma kimondották, hogy a tanuló-figyelt az állami és fővárosi iskolákban fogják elhelyezni. A felügyelet módját olyan pontosan és szigorúan állapították meg, hogy a szülőknek semmi okuk sem lehet a legesélyesebb aggodalomra sem. Az előszámlálásra és felügyeletre vonatkozó rendtartást szűkebbkörű bizottság fogja elkészíteni s az uira összehívott értekezlet elé terjeszteni.

TÖRVÉNYSZÉK

§§ **A rákosi vasutasok a tábla előtt.** A nagy vasuti sztrájk tudvaleg a rákosi rendező-pályaudvaron tört ki legelőbb. A rákosi vasutasok nemcsak, hogy abbahagyták a munkát, hanem a pályaudvaron keresztül igyekvő vonatokat fől is tartóztatták. Hivatals hataalommal való visszaülés és közveszélyes cselekvény elkövetése miatt idézte perbe az ügyészség a rákosi pályaudvar tizenöt alkalmazottját és pedig: Balás János málházót, Dinátrics Iván váltóórát, Cséte József kocsirendezőt, Farbenheim Miksa napidijást, Mazán András főkezőt, Bohus Mihály váltóórát, Pázmány Lipót főkezőt, János József váltóórát, Czuntár János kocsirendezőt, Czéh János kocsirendezőt, Herman István kocsiestert, Kampfmüller Béla gépvezetőt, Tóth Pál málházót, Memmesdorfer Ferenc gépvezetőt és Murai József gépvezetőt. A budapesti büntető-törvényszék csak *Bohus Mihályt*, *Pázmány Lipótot* és *Tóth Pált* mondta ki bűnösöknek magánosok ellen elkövetett erőszak büntetésében és ezért jelenként két havi fogaúra ítélte őket. A többieket részben azért mentette fől a törvényszék, mert nem közhatalmuk és így hivatalos hatalmukkal nem élhettek vissza, részben pedig, mert ártatlanoknak bizonyultak.

A királyi ügyész felebbezése folytán a tábla elő került a rákosi vasutasok ügye, amelyet *Frencs István* előktele alatt *Való Pál* bíró előadásában ma tárgyalta a tábla. Az ügyészséget dr. *Dr. logh György* főügyész helyettes képviselte, a védel-

met pedig dr. *Vázyonyi Vilmos*, dr. *Báttaszékly Lajos*, dr. *Balog Imre*, dr. *Bródy Ernő* és dr. *Rács Dezso* látták el. Az előadó előterjesztése és a perbeszédok elhangzása után a tábla kihirdette az ítéletet, amely az elsőbíróóság ítéletét megerősíti. A három elítélt vádolt bűntetésébe lát hetet beszámított a tábla. Az elítéltek nevében *Vázyonyi Vilmos* felebbezést jelentett be, a főügyész helyettes megnyugodott az ítéletben.

§§ **Uj kuriai bírák.** A hivatalos lap mai száma közli, hogy a királyi báró *Szentkereszly Zsigmond* kolozsvári törvényszéki elnököt, kuriai bírót a kir. kuriahoz rendelte be, továbbá *Garam Jenő*, *Lehotzky Lajos* és *Tolnai Antal* budapesti, valamint *Danilovics Elek* debreceni és *Dobosy Alajos* nagyváradai táblabírákat kuriai bírákká nevezte ki. *Garam Jenő* és *Tolnai Lajos* táblabírák már hosszabb idő óta a kuriai működésnek s ezért eskütételük már esztörtékön délelőtt lesz a kuria teljes ülésén.

§§ **Kaas Ivor és a szocialisták.** Sok szó esett annak idején arról a viszályról, amely báró *Kaas Ivor* országgyűlési képviselő és a szocialista párt vezetősége közt felmerült. Az országos szocialdemokrata párt mult év március 29-én nagy népgyűlést tartott, amelyen *Bokányi Dezso* kemény támadást intézett a néppárt, a klerikalizmus, a papság és a szerzetesrendek ellen. E támadás hatása alatt báró *Kaas Ivor* március 24-én a parlamentben kérdést intézett a kormányhoz, hogy miféle intézkedéseket szándékozik tenni a szocialistáknak a vallás és az egyház ellen irányuló igazgatásaink szemben. Beszédében azt is megemlítette *Kaas*, hogy a szocialisták egyik vezetője, *Bokányi Dezso*, a rendőrség fizetett kémje. A szocialisták erre március 29-én újabb népgyűlést tartottak és felszólították *Kaas Ivort*, hogy jelenjék meg ő is és ismétlje ott vádjait, melyeket a mentelmi jog védelme alatt a parlamentben hangoztatott. *Kaas* nem ment el ugyan a népgyűlésre, hanem egy nyilatkozatban megismételte vádjait, melyeknek anyagát *Balliera* Sándor hírlapíró szolgáltatotta. Balliere állítólag egy nyugatú látott *Rudnay Béla* főkapitánytól, amelyet *Bokányi* háromszáz korona havi fizetéséről állított ki. *Bokányi* erre megindította a sajtópört *Kaas Ivor* ellen, Balliere ellen pedig rágalmazásért tett feljelentést. Ez utóbbi ügyet már elintézték, a sajtópörben pedig mára tüzte ki a büntetőtörvényszék a tárgyalást. A vádolt báró *Kaas Ivor* azonban nem jelent meg a tárgyaláson. Védője, dr. *Zboray* helyettes bejelentette, hogy *Kaas* a politikai helyzet miatt ma még az anyja temetőjére sem meenne el, mert képviselői kötelessége a füzbe szólítja. A bíróság ennek folytán elnapolta a tárgyalást.

§§ **Igazt szocialista.** *Deutsch Jenő* bűnössegű nemrégiben rópiratot adott ki, amelyben a mezőgazdasági munkások szervezkedésének szükségességét hangoztatta. A rópiratban akkora vehemenciával bizonyította *Deutsch* a maga igazát, hogy az ügyészség osztálygyűlésre való igaztás sajtóvetése miatt törvénybe idézte. Ma tárgyalta ezt az ügyet a budapesti esküdtbíróóság *Dobeschall* bíró előktele mellett. Dr. *Keserő* ügyész és dr. *Kadosa* Mareell védőbeszédet után az esküdtsek meghozta verdiktét, amelynek alapján a bíróság négy havi államtörlésre és száz korona pénzbüntetésre ítélte *Deutschot*.

§§ **Rágalmazó ügyvédjelölt.** *Tóth Béla* ceglédi ügyvédjelölt azt írta egy ceglédi lapban *Nagy S. Domonkos* hírlapíróról, hogy bűnös, ami bűnösökasztást jelent. Nagy erre egy másik lapban felelt és urvanesak omdonotta a véleményét ellenfelenek. Közösösű följelentésk folytán a kecskeméti törvényszék elé került a dolog. *Tóth Béla* ott egy kolozsvári ügyvéd leveleire hivatkozott, amelyben *Nagy* bűnösvalásáról esik szó. A kecskeméti törvényszék becsületesért miatt *Tóthot* százhusz korona, *Nagyot* pedig ötven korona pénzbüntetésre ítélte. A budapesti ítéletábla azonban rágalmazásban mondotta ki vétkeket *Tóth* Bélát, mivel nem volt joga egy harmadik személyhez intézett és *Nagyra* nézve kompromittáló levelet felhasználni és ezért *tizenháromezer forint*ra ítélte. *Nagy* Domonkos büntetését a tábla helybenhagyta. A kuria ma hozzájárult a másodbíróóság ítéletéhez.

§§ **Kétélbalál.** *Bécs-Ujhelyből* táviratozzák: *Kohl* János 40 éves székelt, aki atyját orozva meggyilkolta, ma kétélbalál halálra ítélték.

§§ **A Weiszlovits—Pallay párbaj.** Nagyváradról táviratozzák: Az itteni törvényszék egy év államfogaúra ítélte *Weiszlovits* Gyulát, aki *Pallay* Lajos ügyvédet két évvel ezelőtt pszilozóipárbajban súlyosan megsebesítette. *Pallay* Lajos három napi államfogaúzat kapott.

A Budapesti Napló telefonja.

Szerkesztőség	36—86
Kiadóhivatal	54—39
Fiók-kiadóhivatal	845

Nyitler.

Babakiállítás a Népszínházban

december 20-án és 21-én.

A bábuak jatekonvencziara a Népszínház művészei árusítják.

Mély fájdalommal jelentük, hogy Szövetségünk igazgatója, szellemi vezetője, első munkása

Neményi Ambrus

e hónap 13-án, délután hat óraker meghalt.

Családján kívül, a melynek mindene volt; az országon kívül, a melynek hosszú írói és politikai pályáján annyi értékes, kiváló szolgálatot tett: mi vagyunk ha halának legfőbb árvái.

Megilletőde álnok a sir előtt, a mely annyi reménységet zárt magába, Tettei, nagy és fontos közszolgálati örökké fentartják emlékét a mi szívünkben, az egész ország szívében. Temetése csütörtökön, délután 2 1/2 óraker lesz az Andrássy-ut 31. sz. gyászaházból.

Budapest, 1904. évi decz. 14-én.

A Magyar Gyáriparosok
Országos szövetségének elnöksége,
Ugyvivő igazgatósága és tisztikara.

Gyógyintézet „Meersneinsschloss“

GRÁZ

a szabadban, egészséges helyen, saját parkkal. Legmodernebb berendezéssel az ide szerinti a legújabb gyógykezelő-
szobákban. Szabad gyógykezelés. Egész panasz.
Szigorú egyéni kezelés és előzetes.
Felvételtel: Ideggyógyászati, bőrgyógyászati, tüdőgyógyászati, nőgyógyászati és diétetika, előzetes tanács.

E rovatban közöltetett nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

TAVIRATOK

Moszkva alkotmányt kér.

Pétervár, december 14. Az orosz távirati ügynökség jelenti Moszkvából: Az itteni városi képviselőlet tegnap esti ülésén, a napirend előtt, mely az 1905. évi költségvetés tárgyalásának volt zárványa, benyújtottak egy 65 városi képviselő által aláírt és indokolt indítványt, hogy hozzák a kormány tudomására, hogy a moszkvai városi képviselőlet feltétlenül szükségnek tartja

1. a hivatalnoki önkény elleni törvényes oltalmat,
2. a kivételes törvények eltörlését,
3. a lelkiismereti és vallászsabadság, a sajtózsabadság és a gyűlékezési jog biztosítását,
4. az elvek haladéktalan megállapítását szabadon választott népképviselők közreműködésével,
5. a kormányzat nyilvános ellenőrzésének behozatalát.

A városi képviselőlet ezt az indítványt egyhangulag elfogadta.

A spanyol kormány bukása.

Madrid, december 14. A Maura-kormány ma beadványt lemondását a királynak. A miniszterelnökséget az idézte elő, hogy a király vonakodott: Leno tábornokot kinevezni a vezérkar főnökévé. A király ma este Romero Robledo fogja hivatalni. Valószínű, hogy Maura és a pénzügyminiszter belépnek az új kabinetbe.

REGÉNY

Detektiv-kisasszony.

Irla: OLD SLEUTH.

(7)

A folyosóról beözönlő világosság világította meg a szobát. De az idegen grufát vett elő, meggyújtotta a szobában lévő gázlámpát és betette az ajtót. Aztán leült a másik székre, Henryval szemben.

Komoly tekintettel nézett reá és szigorú hangon azt kérdezte:

— Miért akart ma éjjel öngyilkos lenni?

— Ön azt mondta, hogy ismeri titkomat.

— Persze, hogy ismerem.

— Akkor tudja, hogy miért akartam megmérni az élettől.

— De miért akart öngyilkossá lenni, ha ártatlan?

— Még egyszer mondom, hogy azt hittem ismeri nagy bajomat.

— És én még egyszer azt mondom, hogy tényleg tudok mindent.

— Akkor tudnia kell, hogy nem vagyok ártatlan.

Detektiv-kisasszony összeresztett és meghorzagott.

Félnék hangon kérdezte:

— Tehát nem ártatlan?

— Mondja meg őszintén, hogy ön mint idegen nő miért érdekli magát egy sorsom iránt.

— Nem tudom mi volna ebben titkolni való.

Én detektiv vagyok, aki önt már néhány nap óta megfigyeli. Engem azzal bíztak meg, hogy szerezzen vissza azokat a papirokat, melyeket az Attry, Comstock és társ cégtől — ismételte Henry.

— Papirokat loptak el az Attry, Comstock és társ cégtől — ismételte Henry.

— Igen!

— Nagy Isten, hát lépés történt a cégnél?

— Igen!

— Küönös, erről mit sem tudok, kiáltotta a fiatal ember és hangjából ki lehetett érezni, hogy tényleg ártatlan.

Detektiv-kisasszony mosolygott. Éles szemmel vizsgálta Henry arcát és elskar már tudta, hogy nem csalódott, mikor hitt Henry ártatlanságában, de ugyanekkor más gyanu is ébredt fel lelkében.

— Igen, mondta, egy millió dollár értékű papirok veszttek el a cég pénzeszekrényéből és önt már hetek óta gyanúsítják.

— Nagy éj! Igaz ez?

— Igaz; és most még csak annyit akarok önnek mondani, hogy tudom, hogy ön pénzt sikasztott, de ezeket a papirokat nem ön lopta el.

Wilbur Henry esodlatatosan nézett reá; aztán így szólt:

— Beszélje el körülhatyosan ezt a dolgot nekem.

— Nem, nem, először ön mondja el nekem, hogy miért vett ki olyan pénzt a bankból, mely nem volt a sajátja, és aztán én is elmondom a mondani-valómat.

Henry úgy érezte magát, amint szemben ült a rejtélyes nővel, mintha álmódának.

— Csak rajta, mondta az idegen, én jót akarok önnek! Én meg fogom önt menteni és idővel meg fogja tudni azt is, hogy az ön ügyét miért tettem a magamévá.

Wilbur igen erős természetű férfi volt, mégis, mintha valami kényszerítette volna, hogy a kis termetű, szép kékszemű rejtélyes nő kívánságának engedjen.

Golet Kaete türelmetlenül ismételte:

— Tehát fogjon hozzá! Beszélje el nekem, hogy mi vitte arra, hogy ilyen bünt kövessen el! Beszélje el nekem az igazat a maga valójában. Akkor megmentem önt. De először el kell mondania mindent.

Wilbur Henry egy pillanatig habozott.

— A régi, régi történet, mondotta aztán.

— No hát halljuk az ön régi, régi történetét — javára fog válni, ha elmondja, önnek és édes anyjának is.

HETEDIK FEJEZET.

A régi történet.

Anyja nevének említése Henry szívébe nyilatott. Egyszerre beszédes lett és elbeszélését így kezdte meg:

— Néhány hónappal ezelőtt egy igen kedves régi barátom jött hozzám és kétszázötven dollárt kért tőlem. De nekem nem volt annyi pénzem és ezt megmondtam neki.

— Már látom, a régi történet — intett Golet Kaete.

— Barátom nősülés előtt állott, ismertem menyasszonyát és szerettem mindkettőjüket, úgy, amint az ember testvérét szereti.

— Ön teljesítette barátjának kérését és kölcsönadta a kért pénzt a másébol.

— Engedje meg, kérem, hogy én beszéljem el ezt a dolgot, úgy, amint volt. Én csak akkor teljesítettem kérését, amikor biztosított arról, hogy mindössze huszonnégy órára veszi igénybe ezt a pénzt. Azt mondta, hogy életét és becsületét menti meg ezzel az összeggel. Én tudtam, hogy naponként annyi pénz forog meg kezemen, hogy ezt a hiányt betekem át etitkolhatom a nélkül, hogy észrevennék és így hosszas rábeszélésre lassan-lassan engedtem és kölcsön adtam barátomnak a pénz, minthogy biztosan számítottam arra, hogy huszonnégy óra múlva visszatehetem a pénzeszekrénybe.

— És barátja nem tartotta meg ígérletét?

— Ugy van. Barátom huszonnégy óra letelte előtt meghalt, a pénz már későn érkezett hozzá és így agyonlőtte magát.

— Így tehát ön elikkasztotta a kétszázötven dollárt?

— Oh, ha csak kétszázötven dollár volna — sóhajtotta Henry.

— Hát mennyivel tartozik a cégnél?

— Körülbelül háromezer dollárral.

— És hogyan növekedett az a kétszázötven dollár ilyen nagy összegre meg?

— Barátom halála után egy hét múlt el és engem örült félelem fogott el, féltem, hogy felfedezik a hiányt.

— Tovább, beszéljen el mindent.

— Sohasem szoktam késő estig elmaradni, de nagyon nyugtalan voltam, nem találtam otthon helyemet és így éjszakánként ide-oda kóboroltam. Valamelyik éjszakán egy ismerősömmel, akivel a véletlen hozott össze, egy játéktérembe mentem el.

— Aha, értem — morgogá detektiv kisasszony.

— Láttam, hogy sokan nagy összegeket nyertek és engem is örült erővel kapott meg a vágy, hogy játszom. Azt hittem, hogy végül nyerek annyit, amennyivel a hiányzó összeget pótolhatom.

— Igen, igen, a régi, régi történet — mondotta a detektiv-kisasszony elgondolkozva.

— Ön tudja, hogy mi következett. Nem kell tovább mondanom. Vesztettem először, vesztettem másodszor és vesztettem harmadszor. Ma este látta mint kísérlettem meg utóljára szerencsémét és ismét én voltam a vesztes, kétségbeesésben eltávoztam, hogy megölöm magamat.

— És én megmentettem önt.

(A haláltól igen. De hogyan menekülök meg a szűgyentől?)

— Majd azt is megmutatom önnek.

— Még egyszer kérdem, kicsoda ön?

— Magamról nem sokat mondhatok. Egyszerű szerény asszony vagyok és úgy mint sok más nő, én is magam keresem meg kenyeremet. Kisegítő hivatalnokként léptem be a detektivokhoz. A rendőrség némely ügyben sokkal nagyobb hasznát veheti a nőknek, mint a férfiaknak. Hiszen ön is tudja, hogy a tolvajok között sok nő is van.

Henry nem állotta meg, hogy meg ne kérdeje:

— Ön bizonyára sok veszélynek van kitéve; gyenge és könnyen megölhető.

— Oh, én tudok védekezni is, ha kell, feléle Kaete nyugodtan.

— De hogyan tudott volna védekezni ma este, amidőn karjaiban tartottam és a víz felé szaladtam önnel?

— Ha tolvajjal lett volna dolgom, akkor hamar végeztem volna vele. A gyilkosságát nem félek, mert az ellen a leghathatósabban tudok védekezni.

— De hogyan? Mit csinált volna? Az állkötetben levő nő magára emelte kezét, és egy gyors mozdulattal megnyomott valami rugót és abban a pillanatban két keskeny, hat hüvelyknyi hosszú tör ugrott ki ujjából.

(Folytatjuk.)

KÖZGAZDASÁG

Európa cukortermeleése. Prágából jelentik hogy az európai cukortermeleés eredményéről szóló jelentést most jelent meg. Ennek a kimutatásnak a megjelenést szakkörökben élénk érdeklődéssel várták, mivel az előrehaladott idnyre való tekintettel a közzétett adatok a valószínűség szerint megközelítik a tényleges eredményt. Ezek szerint az idei cukortermeleés mennyiségét 44.8 millió métermázsára becsülhetjük. Ebből esik Németországra 15.2 millió, Oroszországra 9.4, Ausztria és Magyarországra 9, Franciaországra 5.9, Belgiumra 1.7 és Hollandiára 1.3 millió métermázsára. Ezzel szemben a Licht-féle számítás szerint a végeredmény 47.3 millió métermázsában van kimutatva.

Vásárosarnok. (Vámos és Bruszt halósági közvetítők üzleti jelentése.) A tartós enyhe időjárás hatása alatt az élelmiszerpiac forgalmát ma sem mondhatjuk minden tekintetben kielégítő eredményűnek, mert husfélekben az üzlet vontatott. Az árak alakulásáról a következőkben számolunk be: **Husfélek:** Vidéki marhahas eleje 60-76, hátulja 76-96 korona 100 kilogrammonként. Ölétt borjúk bőrbén hesszen mérve, sulylevonás nélkül 80-100 fillérrel voltak forgalomban kilónként minőség szerint. Lehozott sertés has I. r. 96-104, II. r. 80-90; sertések szalonnával I. r. 90-100, II. r. 80-90 korona 100 kilogrammonként. Szépen, tisztán kezelt szopós malacok kilója 1.20-1.40, süldők 20 kilogramm 1.20-1.30, 20 kilogrammtól 50 kilogramm 1-1.20 fillér kilója. Juhus I. r. 50-60, II. r. 30-40 fillér kilója. **Vadfélék:** Szarvas 64-68, vaddisznó 60-100, és 80-90 fillér kilója. Nagy nyulak darabja 2.30-2.40, fogoly párja 1.80-2, fácán párja 5-6 korona. **Tojásban** szilárd az üzlet és ma megbízhatóan friss telt áru 96-100, gyengébb minőségű 90-94, apadt 84-86, piszkos 88-90, jó megszűz 72-80 koronát jegyeztek eredeti ládánként. **Tejtermékekben** nagyon szilárd az üzlet, bármily tételek készsége vevőkre találunk. Mai ár I. r. szűz, tevaajt 2.50-2.60, friss főzvajajt 1.80-2, friss tehénturóért 24-28 fillér kilónként. **Vágott baromfi:** Mig I. r. áru jó áron kereset, addig II. r. árut még árengedménnyel is alig lehet eladni. Mai ár I. r. szépen, tisztán kezelt dukadét 1.12-1.20, II. r. árúrt 90-100 fillér kilónként. Csirke I. r. 2.40-3, II. r. 1.10-1.60 fillér párja. **Gyümölcs-félékben** élénk az üzlet. I. r. nemes fajlama 32-40, II. r. 20-24; I. r. körte 60-80, II. r. 32-40; főző körte 28-30 korona 100 kilogrammonként. Dió 24-40 korona 100 kilogrammonként. Pergetett akác-méz 88-96 korona 100 kilogrammonként. **Déli-gyümölcsöt** vidékre a következő árakon szállítunk: I. r. citrom 300-as 7.-, 360-as 7.40 korona; I. r. narancs 200-as 7.-, 300-as 8.50, 360-as 8 korona ládánként ab Budapest. Kosáranarancs 100 kilója 19 korona. Mandarin is van állandóan raktáron.

Köbányai sertésvásár. Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogramm felül) 106-108 fillér. Fiala nehéz (páronként 320 kilogramm felül sulyban) 109-110 fillér. Fiala közép (páronként 251-320 kilogramm terjedő sulyban) 109-110 fillér. Könnyű (páronként 250 kilogramm) 108-109 fillér. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 kg. felül sulyban) 108-110 fillérig. Közép (páronként 210-260 kilogramm sulyban) 107-108 fillérig. Könnyű (páronként 210 kilogramm terjedő sulyban) 105-106 fillérig. Sertésékszám: 1904. évi december hónap 12 napján volt készlet 30846 darab. 1904. december hónap 13-án felhajtatott 1060 darab. 1904. december hónap 13-án elszállított 403 darab. 1904. december hónap 14. napjára maradt készletben 31303 darab. — A hizott sertésüzlet irányzata: élénkebb.

Sertéskonsumvásár. Mai felhajtás 747 darab sertés, 124 darab süldő. Előző napi eladottan maradvány 888 darab sertés, összesen 1583 darab sertés, 124 darab süldő. Eladatott 758 darab sertés, 35 darab süldő. Mai maradvány 827 darab sertés, 89 darab süldő. A vásár lanyha, az árak változatlannak. Következő árak jegyzetelték: Zsírserítés: Öreg I. rendű 350 kgon felül 86-90 fillér, II. rendű 280-350 kgon 82-86 fillérig, fiatal nehéz 300 kgon felül 86-94 fillérig, fiatal közép 230-300 kgon 79-90 fillérig, fiatal könnyű 220 kgon 76-79 fillérig. Hússertés beföldi süldő 68-70 fillérig, horvát süldő 62 fillérig. Árak minden levonás nélkül kilogrammonként, előszűben értendők.

Aru- és értéktőzsde.

— Deczember 14. —

A budapesti gabonátőzsde.

Készbuza gyenge kínálat és mérsékelt vételkedv mellett ma nyugodt irányzatú volt. Elkelt ca. 12.000 mm. változatlan árakon.

Eladatott:

Buza: Tiszavideki: 500 q, 80 k. 10.40 K 100 q. 81 k. 10.25 K, 150 q. 80 k. 10.25 K, felső, 150 q. 80.5 k. 10.25 K, 100 q. 80 k. 10.25 K, 100 q. 80 k. 10.25 K, felső, 100 q. 80 k. 10.25 K, felső, 100 q. 79.5 k. 10.27 K, 100 q. 80 k. 10.27 K, 100 q. 79 k. 10.15 K, 100 q. 78.5 k. 10.26 K, mind három hónapra.

Pestmegyei vidéki, 200 q. 79.5 k. 10.25 K, 100 q. 79 k. 10.22 K, 100 q. 79 k. 1.15 K, 100 q. 79 k. 10.10 K, 200 q. 78 k. 10.15 K, 100 q. 77 k. 10.35 K, mind három hónapra.

Bánási: 790 q. 78.7 k. 10.22 K, 1150 q. 79 k. 10.20 K, 860 q. 77.5 k. 10.15 K, mind három hónapra.

Beeskerei: 2000 q. 77 K, 10.03 K, 1600 q. 77 k. 10.03 K, 1000 q. 78 k. 10.03 K, mind három hónapra.

Raktárú: 800 q. 79 k. 10.40 K, három hónapra. **Rozs:** 800 q. 7.57 K, készpénzfizetés mellett. **Zab:** 200 q. 7.25 K, 300 q. 7.10 K, 200 q. 7.15 K, 200 q. 7.12 K, 100 q. 7.12 K, mind három hónapra.

Tengeri (lófogó) 100 q. 7.90 K., készpénzfizetés mellett.

Az árak 50 kgrként korona értékben értendők.

A délelőtti határidőüzletben barátságos volt a hangulat.

Kötöttek: Buza áprilisra 10.15-10.19-10.20- kor. zár. 10.20-10.21 kor. Buza októberre 8.82-8.85-8.84- kor., zárlatok 8.85-8.86 Rozs áprilisra 7.93-7.95-7.94- kor. zárlatok 7.94-7.95 Tengeri májusra 7.67-7.69-7.68- kor., zárlatok 7.68-7.69 Zab áprilisra 7.18-7.19- kor. zárlatok 7.19-7.20 koronán.

A délutáni határidőüzletben barátságos volt a hangulat.

Kötöttek: Buza áprilisra 10.19-10.20- kor. zár. 10.20-10.21 kor. Buza októberre 8.85- kor. zár. 8.85-8.86 kor. Rozs áprilisra 7.95-7.96-7.95- kor. zár. 7.95-7.96 Rozs októberre 7.68-7.69 kor. zár. Uj tengeri 1905 májusra 7.68-7.69 kor. zár. 7.68-7.69 kor. Tengeri szeptemberre 7.20-7.21 kor. zár. Zab áprilisra 7.20-7.21 kor. zár. Zab októberre 7.20-7.21 kor. zár.

A készáruüzlet hivatalos ártégyjsége.

Buza	Műve	50 kilogramm ára		100 kilogramm ára	
		1904	1903	1904	1903
Tiszavideki	75	10.25	10.15	10.10	10.30
"	77	9.95	10.05	10.15	10.30
"	76	10.05	10.15	10.20	10.40
Fehérmogyai	75	9.95	10.05	10.10	10.25
"	76	10.10	10.10	10.15	10.25
Pestvidéki	77	9.95	10.05	10.10	10.20
"	78	10.10	10.10	10.15	10.20
Bánási	77	9.85	9.95	10.15	10.25
"	78	9.90	10.05	10.15	10.25
Bácskai	77	9.95	10.05	10.15	10.25
"	78	10.05	10.15	10.20	10.30
Szerb	76	10.10	10.25	10.25	10.35

Egyeb gabonaszemek	Műve	50 kilogramm ára		100 kilogramm ára	
		1904	1903	1904	1903
Rozs	uj elsőrendű	—	—	7.55	7.65
"	középmínőségű	—	—	7.45	7.55
Arpa	lakmányos, I. r.	—	—	7.40	7.40
"	másodrendű	—	—	7.10	7.30
Kéles	elsőrendű	—	—	7.05	7.30
"	középmínőségű	—	—	6.90	7.05
Tengeri	beföldi s	—	—	—	—
"	beföldi uj	—	—	7.55	7.65
"	fehér	—	—	—	—
"	oromán, vagy bolgar	—	—	—	—
"	cincantán	—	—	—	—
Repce	újszotta	—	—	—	—

A budapesti terménytőzsde.

Különléle termények hivatalos jegyzése.

Készáru		1904	1903	
Diszózsír budapesti	—	—	64.-	64.50
Szalonna városi légszárlított, 4 drbcs	—	53.-	—	54.50
Határidő	boszniai 1904. évi usance min.	8.25	8.50	13.-
"	"	100	12.50	13.-
"	"	85	23.50	23.50
Szilva szerbiai 1904	—	6.75	7.-	11.-
"	100 darabos	11.-	11.25	21.50
"	85	21.50	22.-	13.50
Szilva	szilvafaj (1903.)	—	11.00	14.-
"	szilvafaj (1903.)	—	11.00	14.-
"	lucerna magyar	—	42.-	51.-
"	vörös aprózsemű	—	54.-	60.-
Heremag	középszemű	—	64.-	63.-
"	nagysemű	—	68.-	78.-

A budapesti értéktőzsde.

A mai tőzsde a politikai helyzet bizonytalanságára való tekintettel csöndes lefolyású volt és a spekuláció teljes tartózkodást tanusított. Átmenetileg mérsékelt javulás állott be, mert az a hír érkezett, hogy a képviselőházban helyreállt a rend. A nemzetközi értékek ennek a hírnek a hatása alatt megszárdultak, azonban a Magyar hitelbank részvények iránt is nyilvánult érdeklődés. Később az árfolyamok az üzleti csönd hatása alatt lemorzsolódtak. A helyi értékek piacán Pesti magyar kereskedelmi bank részvények folytatták áremelkedésüket. A Magyar aszfalt részvények árfolyama is javult.

Valuták és devizák irányzata változatlan. 20 frankos arany 19.05-19.11 kor. 30 márkás arany 23.50-23.58 korona. — Francia bankjegy 95.2 - 95.50 korona. Német birodalmi bankjegy 117.525-117.825 korona.

Az előtőzsde irányzata tartott.

Előfordult kötések: Osztrák hitelrészvény 673.75 676.75 kor. Magyar hitelrészvény 805.25-817.50 kor. Osztrák-magyar államvasut részv. 648.50-649.50 kor. Déli vasut — Jelzálogbank részv. — Leszámlított bankrészvény — Rimamurányi vasút részv. 514.- Közüti vaspálya részv. 569.50 — Városi villamos vasut részv. — Koronajáradék — Erzsébet szanatórium sorsjegy — Magyar villamoság r.-t részv. — Salgótarjáni részv. — Kőszénbánya és téglagyár — Adria — Danubius — Kereskedelmi bank — koronán.

A déli tőzsdén csöndes volt az üzlet.

Előfordult kötések: augusztus végére: Magyar aranyjáradék — Magyar koronajáradék — Magyar hitelbank részvény, 807.- 806.- Jelzálogbank részv. 527.- Leszámlított bank részv 463.75-465.- Rimamurányi vasút részv. 569.50 — Közüti vaspálya részv. 569.50-570.75 Városi vill. vasut — Osztrák nitroreszv. 675.75-674.90 Osztrák-magyar államvasuti részvény 649.25 — Déli vasut — koronán.

A helyi értékek piacán javultak az árfolyamok.

Forgalomban voltak: Hazai bank 217- Magyar keresk. r. 571- Danubius 183- Kereskedelmi bank részvény 2990-2992 Első magyar iparbank részvény 350 Kőszénbánya és téglagyár rv. 495.-496 Aszfaltipar rv. 184-185 koronán.

Díjbitosítások: Osztrák hitelrészvényekért

hoznpra 5-6 korona, 3 napra 10-12 korona, decz. végére 15-17 korona.

Az utótőzsdén változatlan volt az irányzat.

Zárlatok maradt: Osztrák nitroreszvény 675.10- Magyar hitelrészvény 806.25 Osztrák-magyar államvasut részv. 650 — Déli vasut részv. — Leszámlított bank részv. 465.- Jelzálogbank részv. — Rimamurányi vasút részv. 513.- Közüti vaspálya részv. 570.50 Városi villamos vasuti részv. 339.- Erzsébet szanatórium sorsjegyek — koronán.

A hivatalos zárlatok a következők voltak:

Államadóság.					
a) Magyar államadóság.					
	Péns	Áru	Péns	Áru	
Arany, med.	—	1870. áll. ny.-k.	—	—	
nov.-re	112.75	300 K.-as	209.-	212.-	
Koronajáradék	—	Magy. földte-hermet.	98.20	99.20	
Koronaj. utim.	—	—	—	—	
nov.-re	98.15	Horv.-szl. jolz. 1000. kötv.	98.50	99.50	
Koronaj. 30%-	88.75	Tiszai nyar. kötes. 200 K.	162.-	164.-	
Vaskapu-kötv.	82.-	—	—	—	
b) Osztrák államadóság.					
Koronaj. máj.	—	Papírj. feb.-aug.	100.-	100.50	
nov.	97.75	Koronaj.	100.-	100.50	
c) Egyéb nyilvános kölcsönök.					
Budapest fű.	1897. 4% köl.	96.50	97.25	Temes-Béga-társulat 4% 97.50	98.50

Bankok.					
Angol-osztrák bank	295.-	300.-	M. jelz. hitelb. Ugyanaz nov. kötv.	—	—
Első magyar iparbank	347.-	350.-	M. keresk. r.-t. 500. kötv.	598.50	597.-
Fiumei hitelb.	127.-	130.-	M. osztrák bank 494.50	484.50	471.-
Hazai bank	217.-	219.-	M. telek. közp. jelzálogb.	1070.-	1100.-
Hermes m. ált. váltóüzlet, r.-t.	300.-	320.-	Osztr. hitelb. Ugy. nov. vég. kötv.	675.-	673.50
Magyar hitelb. Ugyanaz nov. köv.	—	—	Osztr. magy. b. 1893.	1893.-	1845.-
M. agr. és járv.	465.-	466.-	Pest m. keresk. közlombi bank 2992.-	2995.-	1800.-
			Osztr. magy. r.-t. 1900.	1800.-	—

Takarékpénztárak.					
Bélföldi	228.-	233.-	Magy. áll. tkp.	640.-	642.-
Bpesti El. ker.	200.-	203.-	Osztr. közp.	1755.-	1790.-
Bpesti-örzsvb.	212.-	220.-	Pesti hazai	1000.-	10500.-
Bpesti tkp. es orsz. zálogb.	45.-	45.-	Ugy. tul. jog.	—	—
Egyes. bpost.	2500.-	2510.-	Ugy. Interim	3270.-	3350.-

Biztosító-társaságok:					
Bécsi biztosító	450.-	450.-	M. géz. es vízsz. bizt.	357.-	361.-
Bécsi élet- és járadéküz.	760.-	770.-	Nemz. baleset	240.-	250.-
Első magy. ált.	8175.-	8275.-	Pannónia vízbizt.	2050.-	2100.-
Fővárosi	230.-	240.-	—	—	—

Malomok.					
Concordia	175.-	185.-	Henger	795.-	810.-
Első budapesti	1235.-	1215.-	Mólin. és sültök	375.-	385.-
Erzsébet	490.-	495.-	Victoria	458.-	475.-
Lajta	220.-	230.-	—	—	—

Vasmű- és gépgyár-részvényesek.					
Első m. gazd. gépgyár	150.-	166.-	Niensohn	213.-	228.-
Danubius	154.-	166.-	Rimamurányi	—	—
Ganz	5140.-	5190.-	Ugy. nov.-re	518.-	513.50
			Sonitok	882.-	860.-

Rendkívüli karácsonyi nagy könyvárleszállítás!

Most jelent meg és senki ne mulassza el könyvvásárlásainál figyelembe venni!

KUN S.

antiquar-könyvkereskedő

(Budapest, IV., Múzeum-körút 21)

20-ik számú könyvárjegyzékét,

melynek tartalma:

I. Ajándék czélnak kiválóan megfelelő diszművek, remekírók, költemények, anthológiák és más egyéb díszes kiállítású művek hibátlan példányokban.

II. Ifjúsági iratok. III. Képes könyvek.

IV. Rendkívüli olcsóságok a tudomány és szépirodalom minden ágában.

Bámulatos olcsó árak!

Leszállítva az eredeti ár felére, negyedére és még ennél is csekélyebb hányadára.

Ki czimét beküldi. Árjegyzékemet ingyen és bérmentve kapja meg.

Baba és játék
új képes árjegyzékét ingyen küldi
Révész
Budapest,
Múzeum-körút 19/b.

Gramofon és fonografi
új képes árjegyzékét ingyen küldi
Révész
Budapest,
Múzeum-körút 19/b.

Karácsonyfa díszek és társasjátékok
nagy választékban
Révész-nél,
Budapest,
Múzeum-körút 19/b.

Nagy butoreladás

készpénz és hitelre

DÓSA KÁLMÁN BUDAPEST, KEREPESI-UT 28. (főlemezlet).

Arjegyzék ingyen és bérmentve.

Ifjokori bűnökei

Dr. Wran
Peruin pora,
mely élettől fogva hat, visszaadja az erőt, erélyt és életkedvet.
Ára dobozonként 3 kor. 90 fill.
BUDAPESTEN,
Török közút gyógyszeresze.
Király-utca.

Megkezdődött a karácsonyi nagyvásár az olcsó bevásárlási forrásnál.

1. faneli blouz díszszel 1 frt 15 kr. 1. gummi év szines vagy fekete 19 kr. 1. hajtott szattyanyör 5v szines v. fekete 43 kr. 1. selyem ooth sohal inden szinben 56 kr. 1. divat olton könyv 49 kr. 1. selyem molli ág felé: vagy szines 1.68. Fél tucat g. 36r minden alakban 80 kr. 61 tucsat kezdő szines vagy fehér 1.25. 1 pár bokavédő drapp, szurko vagy fekete 75 kr. Fél tucsat fegyhoz kötöt sokani 1.63. Fél tucsat útszta vásson kezdő szines szeliel 1.25. 1 kavés garnitúra 6 szavetaval 99 kr. Vidékre utánvétellel küld
WALTER A. és Társa. Budapest, József-körút 90. sz.

Urak és hölgyek

ha teljesen megakarnak szabadulni újabb vagy régebbi keleti tripperdől, folyasól, szivarpassól és fájós vízesettől, úgy rendeljenek egy doboz „Erényi Injektátó és pirulát” hatása meglepő! Minikétszertől ára 5 korona utalással. Központi főraktár: Krényi Béla Diana gyógyszerára, Budapest, Karoly-körút 5. szám. (Postán titokban szállítjuk)

+ INGYEN +

és bérmentve, sőt horitékban küldjük hátraiknak legújabbban megjelent rendkívüli érdekes tartalmu, több ezer ábrával és bő magyarázattal ellátott árjegyzékünknek.

Universal sérvkötők párnáknak, kis gummi nyomlappal a legnagyobb sérv is elszárható. Az árjegyzék a különböző sérvkről bővebb magyarázattal szolgál.

GUMMI bathólyag, női szerek, bő magyarázattal és használati utasítással. — 20 korona megrendelésnél hossz azazalak engedmény.

Műkezek, műlábak műfüzők, tángépék, egy-hastűk pontos utasítással és leírással.

Az árjegyzék közli az „első segély” leírását. Mentőeszközök csepléshez és iparvállalathoz kaphatók.

Betegápolási cikkek külön-külön osztályosva bő magyarázattal.

BETEGTOLÓ SZÉREK.
Cím:

Magyar orvosi műszertár
Budapest, VII., Kerepesi-ut 32,
(a Rókus kórházzal szemben).

A vörös keresztre ügyeljünk!

Dr. FABINYI

specialista nemi bajokban emoritált kórházi orvos

gyökerelesen és rövid idő alatt gyógyít a rendszeres foglalkozás megzavarása nélkül mindennemű titkos betegséget

(hugycsőfolyást, sebeket, syphillist és önfertőzéstől támadt idegbajokat).

Meglepő az eredmény **FÉRFIUI GYENGESEGNEL (IMPOTENTIA)** még úregőbb egyénekknél is.

Biztos siker folytán honorárium utólag is fizethető.

— Levélreke díjtalanul válasz; kívánatra gyógyszerék. —
Rendelés délután 9—3-ig, este 6—8-ig.
Budapest, Erzsébet-körút 12. szám.
Főlemezlet: bejárat a lépcsőnél. — Küttön váróterem.

Legcselebb Karácsonyi ajándék!

Önborotválás készülékek, tollkészek, ollók, borotválóeszközök, könyvhasználatok valamint az összes fodrászati eszközök dús választékú raktárát ajánlja

Flasner Lajos késműves és műköeszőrüs
BUDAPEST, VIII. ker., József-körút 17. szám.
— Javítások gyorsan és pontosan eszközölletnek. —

Kizárólag csak

Valódi

keleti szőnyegek a legnagyobb választékban!

A legolcsóbb szabott árak mellett.

AGÓBIÁN ÉS ADORJÁN 500 darab

IV., Váci-utca 36. szám.

(Klotild-palota).

NAGY KARÁCSONYI OCCÁSSIO

Kiváló minőségű és remek rajzu valódi perzsa szőnyegek

5 frt, 7 frt, 12 frt,
20 frt, 25 frt, 35 frt
és feljebb

